

Ono. Biblioteca Universitatii din Cluj Sibiu.

Nep Hirlap

Megjelenik mindennap vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCETICH ENDEE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiş-Torontali-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

LELKI ÖNGYILKOSSÁG

(MN) Ma Európa és az egész világ legnagyobb része szívszorogva várja a Keleten folyó ádáz küzdelemről érkező jelentéseket. Ezt a feszült érdeklődést nem az üres kíváncsiság fűti. A XX. század modern keresztshadjárata, melyben valamely formában majdnem minden európai nemzet résztvesz, valóban kulturánk legszentebb értékeinek megmentéséért folyik. Hogy az egyesült európai erőknek a végső győzelem árnyékát előrevető síke. A milyen veszedelmet előztek meg, a maga egész valóságában csak az tudja felmérni, aki ismeri a régi Oroszországot, népének lelkét és kulturájának szépségeit. Csak az tudja felfogni, mi most a tét, aki képet tud alkotni magának azoknak a lelki értékeknek nagyságáról, amelyeket a negyedszázados szovjeturalom elpusztított.

„Oroszország, a mi anyáskánk”, — becézte a régi orosz hazáját dalaiban és költeményeiben, közmondásaiban, sőt hétköznapi beszédében is. Anyáskánk, Oroszország! Ez volt számára a biztonság, a boldogság megtestesülése. Azzal a nővel ruházta fej hazáját, mellyel különben csak az anya alakját, a földi élet legtisztább méltóbb értékét szokta gyengéd érzékenyüléssel illetni. Elbűn a kifejezésben a szeretet és hála, az odaadás és hűség egész világa fér meg. Ez a kifejezés az orosz nép, főképpen pedig az orosz parasztság családi életének melegségét sugározza, melyet az atya és anya patriarchális tisztelete tett oly bensőségesé. A gyermekek nem fogtak nagyobb vállalkozáshoz, nem indultak utra, nem választottak hitvest, anélkül, hogy szüleik áldását előzőleg ki ne kérték volna. A szülői akarat megsértése a régi orosz felfogás szerint sohasem hozott szerencsét. Hogy hová züllesztették a bolsevisták ezt az orosz családi életet, azt az egész világ tudja. Ha mégsem esik sok szó róla, csak azért van, mert az emberi lealacsonyodás ezen borzasztó mélységeire egészséges érzékű ember gondolni sem akar. Aki hallott az utcákon csavargó apátlanok anyátlanok elzüllött millióiról aki ismeri a szovjet házassági törvények rejtelemét, aki tud valamit a bolsevista „nevelés” elveiről, az további részletekre már nem kíváncsi.

Anyáskánk, Oroszország! Az utolsó két évtizedben a fájdalmas megemlékezést lehelő mély csengésű szavakat már csak a haztalan kozákkórusok dalaiból ismerjük. Mint tetemrehívás dübörögnék e szavak Európa hangversenytermeiben. Odaát, a rettenetes titkok országában mindent megtettek a bolsevista zsarnokok, hogy a haza fogalmát kitépjk az orosz nép szívéből. Az ukrán parasztot Szibériába száműzték, a szibériait a Kárpátok szomszédságába helyezték. A zord Északhoz szokott lakosságot Délre, a Fekete-tenger partjainak lakóit a Ladoga-tó mellé száműzték. Mit törődtek azzal, hogy az ősi földjéhez szokott paraszt idegenben nem tudta áldásra bírni a földet. A szülőföldhöz való ragaszkodás kiölése a szívekből, ez volt a cél, bármibe is kerüljön. A bolsevista önkény nem akarta, hogy annak a tájnak, mely az első gyermekkori emlékeket adta, továbbra is szava lehessen az emberek szívéhez. Neki nem érző emberekre, hanem érzéketlen robotosokra volt szüksége. Az öntudatos világforradalmárhoz nem tartotta méltónak, hogy örömtől lelje a nagyszülők építette házában, a szülőktől örökölt fában. Abban az Oroszországban, mely egykor sok gyermekes családjairól volt híres, nem volt szabad már egy atyának sem mondani: Gyermekeimért és unokáimért dolgozom. Csak az éltető erőt adó földtől elszakított gyökértelen emberektől remélhette a bolsevizmus, hogy maradéktalanul a sötétség démonainak hatalmába adják magukat.

A szülőfölddel való boldogító kapcsolatból az évszázadok folyamán szinompompá, változatokban gazdag orosz népművészet fejlődött ki. Az orosz lélek kedvét lelte mindennapi eszközeinek, viseletének szeretettel teljes díszítésében. Minden tájnak megvolt a maga sajátossága. Az egyik vidéken szeszélyes geometriai úbrákban, másutt pedig tarka virágokban és színes állat-motívumokban gyönyörködtek. Elénken virító keresztöltések, any- és ezüstthímzések, végtelenül finomravert csipkék, hímzett bőrtárgyak, faragványok, művészi lakkozások, gondos kidolgozású csattok és veretek és ki tudná még felsorolni azt az ezernyi holmit, amely megkapó bizonyos volt az orosz nép egészséges szépérvékének, a csí-

nos apróságához való kissé naiv, de annál kedvesebb ragaszkodásának. A bolsevista egyenlősítési törekvésük mindezt kiirtották, hogy a nyomorúság rongyaival és a „tárgyilag” csunyasággal helyettesítsék.

Az orosz irodalom, az orosz zene és festészet — a hazai föld eredeti termései — egykor világhírnek örvendett. Puskin, Lermontov, Gogol, Turgenjev, Tolsztoj, Dosztojevszkij, Csajkovszki, Musszorgszkij, Repin és Verecsagin nem csak nevek, hanem halhatatlan emberi értékek emlékezetbeidézói. Az orosz szinpadai művészet a tökéletesség csúcsát jelentette, a szentpétervári balett vagy a moszkvai Művész-Színház előadásai kitűnhetetlen nyomokat hagyó élmények voltak. A bolsevizmus itt is elpusztított minden elpusztíthatót. A szovjet színház műsorát cirkuszi mutatványok, a felismerhetetlenségig megsonkított klasszikusok, sekélyes és otromba féreművek, minden nemesebb érzést kigunyoló parádiák alkotják. Az orosz léleknek van egészséges humora, mely az önkigunyolás határig is szívesen elmegy, a maró szatíra, a mérgező torzkép azonban, az utolsó két évtized „művészi” műfajai idegenek tőle. Hogy a képzőművészetek terén mit alkotott a bolsevizmus, arról még a liberalizmus alkonyának művésze a különböző izmusok kinövései is csak halvány izelítőt adhatnak.

A legszebb, legemberibb orosz tulajdonságok egyike a vendégszeretet volt. A régi Oroszországban a vendég valósággal kultusz tárgya volt. A szegény utolsó faluját is odaadta, hogy vendégét méltóképpen elláthassa. A

vendég kívánsága parancs volt. Az érkezőt ősi szokás szerint a legszebb tányéron odanyújtott kenyérral és sóval és himzett törülközővel fogadták. Az ajándékozásban is alig ismert határt az orosz. Adakozás és ünneplés — egyike a legjellemzőbb orosz tulajdonságoknak. Ott van a híres vajhét, az orosz farsang, az áhitattal megült husvét, az aratási ünnepek és sok más, részben még a pogánykorból fennmaradt ünnepi szokás. Rendkívül mélyen gyökerezett az orosz lélekben a halottak tisztelete is. A temetési szertartások, emlékünnepek, halotti torok és gyászmisék mindig nagy szerepet játszottak a legszélesebb orosz körök életében is. Ez megint csak az orosz kultúra mélységéről, jámborságáról tanuskodik. A templomok lerombolása és a temetők megszenteltelenítése — a bolsevista vandalizmus a híres szentpétervári Nevezski Sándor temetőt sem kimélte meg — a legkegyetlenebb ményletek egyike, amelyeket az orosz nép lelkén csak el lehetett követni.

Puskin Démonok című balladájában így panaszkodik urának a viharban eltévedt kocsis: „Utank nyoma sincs már. Biztos, hogy az ördögök játékaának áldozatai lettünk. Ide-oda rángatnak minket és démoni hatalommal cikk-cakkos alakban körbe vezetnek a hóviharban és az éjszakában”. Bizonyára sok orosznak eszébe jutott már a negyedszázados szovjeturalom alatt nyögő Oroszországban ez az idézet. Az pedig, aki kívülről néz be az orosz határokon és alkalmá volt meglátni, hogy mivé tette a bolsevista rémuralom a világháború előtti Oroszországot, borzongva ismeri fel a döbbenetes igazságot: ami itt lejátszódott, az a világtörténelem legborzasztalmasabb lelki öngyilkossága.

Hitler és Mussolini találkozása válasz Rooseveltt és Churchill tárgyalásaira

Jelentettük, hogy Mussolini olasz miniszterelnök meglátgatta a csapatokat a keleti arcvonalon és utána vendége volt Hitler vezér és kancellárnak a vezéri főhadiszálláson. A találkozásra vonatkozó hírt most hivatalosan is megerősítették. A külföldi rádiók hangoztatták, hogy a Potomac yachton történt Roosevelt-Churchill találkozót után

a Duce és Hitler vezér megbeszélése rendkívüli jelentőségű és annak kihatásait hamarosan megismerhetjük.

Mussolini látogatásáról a Stefani-iroda számol be. Eszerint a Duce-t a német határon a német külügyminisztérium képviselőjében Schmidt meghatalmazott miniszter és Albrecht herceg fogadták, akik Hitler vezér nevében üdvözölték. Fogadtatásánál jelen volt Alfieri berlini olasz nagykövet, Marraz tábornok, berlini olasz katonai attasé és a nagykövetség

két tisztviselője is.

A német lakossággal nem közölték a Duce utvonulását,

de a vasutvonal mentén felállított diszörsegek révén figyelmesek lettek a különvonatra és így, amerre a vonat elhaladt, az állomásokon mindenütt hatalmas tömegek gyűltek össze és

lelkesen ünnepelték Mussolinit.

A vasárnapot a vonaton levő dolgozószobájában töltötte Mussolini és állandó távirati összeköttetésben volt az olasz fővárossal.

Hétfőn reggel nyolc órakor kelt fel és munkatársait fogadta. Egymásután jelentek meg nála kihallgatáson Cavallero tábornok, Alfieri nagykövet és végül magántitkárának adott utasításokat. Ugyanaznap reggel

a vonat a hadművelleti zónába ért.

A két vezér órákon át tárgyalt négyszemkőzt

Az egyik állomáson Hitler vezér, Keitel tábornagy, Ribbentrop külügyminiszter és más előkelőségek fogadták Mussolinit, aki az olasz birodalom első marsallal egyenruháját viselte. Hitler vezér üdvözölte a Duce-t, aki római köszöntéssel válaszolt. Az üdvözlő szavak mindkét részről rendkívül szívélyesek voltak. Néhány perc múlva Hitler vezér és Mussolini miniszterelnök autóbá ültek és kíséretükkel együtt a vezéri főhadiszállásra hajtottak.

Ott nyomban megkezdődtek a tanácskozások. A megbeszélés első része négyszemkőzt folyt le, majd a katonai és diplomáciai személyiségeket is bevonták a tanácskozásokba. A tanácskozásokon mindazokat a

kérdéseket megbeszéltek, amelyek a két szövetséges államot érdeklik. A Stefani-iroda kiküldött munkatársának jelentése szerint a megbeszélések ószinte bajtársi szellemben folytak le és Hitler vezér és Mussolini néha

órákhosszat egyedül tanácskoztak.

A megbeszélések befejezése után Mussolini miniszterelnök Hitler vezér társaságában látogatást tett Brauchitsch tábornagy főhadiszállásán, ahol egy nagy térkép előtt ismertették a Duceval az egyes hadmozdulatokat. Ugyanakkor érkezett meg a főhadiszállásra a jelentés a szövetséges csapatok újabb nagy győzelméről.

Repülőgépen végig a keleti fronton

A hétfő estét Hitler vezér és Mussolini magasrangú tisztek társaságában töltötték, akik jelentést tettek az utolsó hadműveletekről és az egyes csapa-

tok fegyvertényeit mondták el. Hitler vezér és Mussolini

a frontot is megtekintették. Repülőgépen a

front északi szakaszát látogatták meg és visszafelé a Duce személyesen vezette Hitler vezér repülőgépet.

A két állam vezetője egész napon keresztül a hadiszállásokat látogatta és a front egyes körzeteit tekintette meg. A magasrangú tisztek beszámoltak az eddigi eredményekről és az óriási harcok hadműveleiről, amelyeknél

kilencmillió katona áll egymással szemben.

Európa megmentése a bolsevizmustól

Göring marsall több fényképet nyújtott át Mussolininek. Ezeket a fényképeket Mussolini Brunónak a német repülőtereken tett látogatása alkalmával készítették. Hitler vezér és Mussolini

látogatást tettek a front déli szakaszán is és a katonák körében ebédeltek.

Mussolini az olasz csapatokat is meglátogatta és megtekintette az olasz gépesített osztagok diszfelvonulását. Az olasz csapatok pompás felszerelése és nagyszerű fegyelme csodákat váltott ki. Végül egy négymotoros repülőgépen, amelyet újból a Duce vezetett, visszatértek a különvonathoz.

Mussolini csütörtökön indult vissza Középeurópán keresztül Olaszország felé. Elutazása előtt szívélyesen elbucszott Hitler vezértől. Az olasz határig a

Hosszasan időztek Göring marsall főhadiszállásán. A tábornagy részletes jelentést tett a német repülők hadműveleiről, amelyekkel biztosították maguknak az egész fronton a légi fölényt. A marsallt és a Ducet évek óta őszinte barátság fűzi össze és ez találkozásuk alkalmával is kifejezésre jutott. A németek által elfoglalt szovjet repülőtereken a Duce láthatta azokat a szovjet repülőgépeket, amelyek a meglepésszerű támadások alkalmával a földön pusztítottak el a németek.

lakosság ismét lelkesen ünnepelte a fasista Olaszország vezetőjét. A határon Schmidt meghatalmazott miniszter és Albrecht herceg bucsuztak el Mussolinőtől, aki onnan üdvözlő táviratot intézett Hitler vezérhez. Ebben a táviratban hangoztatta, hogy a látogatás és a találkozás mindig feledhetetlen emlék marad számára. Egyben utalt arra, hogy ez a látogatás igazolta a két nép összefogásának történelmi fontosságát, mert

ez mentette meg Európát a bolsevizmus hatalmas veszélyétől.

Végül köszönetét és elismerését fejezte ki a baráti vendéglátásért és szívélyes testvéri üdvözlését küldte Hitler vezérnek.

Jegyzett már visszacsatolási kölcsönt

Antonescu marsall-államvezető távirata Killinger német követhez

Bucurestiből jelenti a Rador: Killinger Manfréd bucarestij német követ üdvözlő táviratot küldött Antonescu Ion államvezetőnek marsalli rangra történő emelése alkalmából. Erre az üdvözlő táviratra Antonescu Ion marsall-államvezető ugyancsak táviratban válaszolt és ebben kifejezte köszönetét és rokonszenvét nyilvánította.

Az államvezető kérte a német követet, hogy továbbítsa a romániai németeknek köszönetét. Antonescu marsall végül rámutatott arra, hogy a két nép közötti együttműködés egyre szorosabbá, barátságuk pedig egyre melegebbé válik. Táviratban mondott köszönetet az államvezető Iacobici tábornok nemzetvédelmi miniszternek is, aki a szárazföldi, tengeri és légi haderő nevében biztosította bizalmáról Antonescu marsall-főparancsnokot.

Új szappanárak

A közellátási államtitkárság rendeletileg szabályozta a szappangyártási módozatokat, a szappangyárak és üzemek részére szükséges nyersanyag felhasználását és a készgyártmányok forgalombahozatalát. A rendelet életbeléptétől kezdve a szappangyárak és üzemek a rendelkezésükre bocsátott glicerinmentes olaj nyolevan százalékából olyan szappant állíthatnak elő, amelyek alapját nehéz és nafténikus savak alkotják, husz százalékából pedig nehéz sav alapú szappant gyárthatnak. Más minőségű szappan előállításához szigorúan tilos a glicerinmentes olajat felhasználni, egyéb zsirokból azonban továbbra is lehet szappant gyártani. A gyárak kötelesek értesíteni a közellátási államtitkárságot a fenti két szappanfajta havi gyártási mennyiségéről, valamint a felhasznált zsirok súlyáról, beszerzési áráról és a szállító nevével. A nehéz és nafténikus sav alapú szappan kilogrammonkénti ára nagyban való vétel esetén 52 lei, kicsinyben 60 lei. A nehéz sav alapú szappan ára nagyban 64, kicsinyben 76 lei kilogrammonként.

Legujabb sport

Tizenkettőről tízre csökkentették a háborus-kupa csoportok számát

A befutott nevezések alapján alabdarugósövetség lecsökkentette a háborus-kupa résztvevőinek csoportjait tizenkettőről tízre, az egyes csoportok létszáma pedig 6-8 egyesület. A tünisoari kerületi csoport nyolcas és beosztása az eredeti kiírás szerint maradt, tehát a B-liga csapatok, a Ripensia és a két resitai együttes. A bajnokság a nyolcas csoportok számára 7-én, míg a 6-os csoportok számára 14-én kezdődik. A KK-rendszerű döntő kérelmek az egyes csoportok győztesei között tavasszal zajlanak le.

ASZTALOSOK!

Nitro-zonánciakk
Olaj-zonánciakk,

valamint minden e szakmába vágó legutányosabbban beszerezhető a Colorit cégnél

Cégtulajdonos: **N. NOTHOF**

Timisoara III., Bul. Carol I. 11 Telefon 13-36

Szerbiában megalakult az első háboruutáni kormány

Öt hónap előtt indultak meg a német csapatok az egykori Jugoszlávia meghódítására, miután Belgrádban puccsal felborították azt az egyezményt, melynek értelmében a kormány bejelentette a háromhatalmi paktumhoz való csatlakozását. A háboru véget ért és a volt délszláv állam megszünt, miután Horvátország önálló állammá alakult Dalmáciának egy részét Olaszországhoz csatolták, déli része pedig Bulgáriának jutott. Azóta Szerbiában a német megszálló katonai parancsnokság gyakorolta a legfőbb hatalmat és helyettesítette a kormányt is. A németek elérkezettnek látták most az időt, hogy megkezdjék az átmenetet a normális viszonyokhoz való visszatérésre és ezért Dankelmann tábornok megbízta Nedics Milán szerb tábornokot, hogy alakítson kormányt.

Nedics generális eleget tett megbízatásának és a következő névsort terjesztette a német tábornok elé:

- Miniszterelnök: Nedics Milán.
- Közlekedésügyi miniszter: Kosztics.
- Belsőügyminiszter: Atkimovics Milán.
- Ujraépítési miniszter: Kuzmanovics Ognjen.
- Pénzügyminiszter: Nikics Lyuba.
- Igazságügyminiszter: Marianovics Csedomin.
- Földmivelségi miniszter: Radoszavlevics

Milos.
Kutuszminiszter: Trifunac Milos.
Közegészségügyi miniszter: Miljukovics Jovan.

Dankelmann német tábornok a névsort elfogadta és a kormány tagjait megerősítette, majd beszédet intézett hozzájuk. Beszédében hangsúlyozta, hogy mi az új kormány feladata. Ez elsősorban

a rend és nyugalom biztosítására és fentartására irányul.

Meg kell ezt tennie saját érdekében, de azért is, hogy a német megszálló csapatoknak megkönnyítse munkáját, amely nem éppen könnyű. Meggyőződése, hogy a kormánynak sikerülni fog az összes békés és jóindulatu elemeket egy táborban tömöríteni és ezzel megteremteni az előfeltételeit Szerbiában is az új igazságos európai rendnek.

Hotel „Európa”-szálloda

Timisoara IV., Bul. Reg. Mihai I. 17
A vasuti állomástól a Belváros-ba vezető főuton

Központi fűtés
Hides-meleg folyóvíz
Családi kényelem, olcsó árak
Telefon 21-19

Ankari sajtóvélemény:

Törökországot senki sem kényszerítheti, hogy résztvegyen a jelenlegi háboruban

Ankarából jelenti a Német Távirati Iroda: A felhivatalos „Ulus” című lap cikket közölt, melyben többek között ez olvasható:

„Amikor a balkáni háboru határainkhoz közeledt, szilárdan maradtunk és semlegesek. E napokban a háboru déli és keleti határainkhoz közeledt: meggyőződésünk, hogy Törökországnak

semmi érdeke sincs beavatkozni a konfliktusba és senki sem kényszerítheti, hogy részt vegyen benne.

Törökország mindenkor meg fogja védeni függetlenségét és szabadságát.

Mi saját erőnkre támaszkodunk a fegyverrel a kézben vezérünk, Izmet İnönü körül tömörülünk.”

Meg akarta gyilkolni férjét, majd a kutba ugrott az összehérhetetlen asszony

Romanból jelenti: A romanmegyei (Moldova) Onniceni községben Bujor I. Eufrosina falubeli asszony régóta hadilábon áll férjével. Napirenden volt közöttük a civódás, veszekedés.

Az összehérhetetlen asszony elhatározta, hogy elteszi férjét láb alól. Megvárta, míg az ember elaludt s akkor beretvával el akarta vágni férje nyakát. Kísérlete azonban nem

sikerült, a férfi felriadt és segítségért kiáltozott.

Bujor Eufrosina ekkor nagyon megijedt, karjára vette gyermekét és a kutba ugrott.

A szomszédok figyelmesek lettek a történetekre, kihúzták az asszonyt és gyermekét a kutból.

A férfi sorsáról nem érkezett újabb jelentés. Bujor Eufrosinát a hatóságok letartóztatták.

A „SOLAGRA” S. A. R.

megkezdte az új termésű olajmagvak (repcemag és lenmag) átvételét és közzétette a Fabrica Unită de Lacuri și Vopsele cégénél, Timisoara II., Splaiul Penes Curcanul 4. szám.

A vörös hajók nagy temetője

A revali kikötőből menekülő szovjet hajók a német aknazárba ütköztek és elpusztultak — Amelyek kikerülték az aknákat, a német bombázók tűzébe kerültek

A német vezéri főhadiszállás tegnap délben kiadott hivatalos jelentése a következőket közli:

A Finn-öbölben a német hadi tengerészet és légi-erő egységei a szovjet haderőnek súlyos veszteségeket okoztak. Azon hajók közül, melyek a revali kikötőből más kikötőkbe akartak menekülni, két rombolót, kilenc aknakutató hajót és három előőrs hajót elpusztítottunk. Két romboló és egy aknakutató hajó rendkívül súlyosan megrongálódott.

Harci repülőink megismétlődött támadásokban egy szovjet orosz cirkálót és két rombolót elsüllyesztettek, három további rombolót és egy segédcirkálót súlyosan megrongáltak.

A kikötőben horgonyzott szovjet szállító hajók, melyek csapatokat és hadianyagot akartak elszállítani, a német hadi tengerészet által létesített aknazárba ütköztek. Huszonegy szállító hajó összesen negyvennyolcezer kétszáz tonna ürtartalommal az aknába ütközött és elsüllyedt. Nyolc szállító hajó

súlyosan megrongálódott.

Harci repülőink huszonkét szállító hajót, főleg csapatszállító hajókat, összesen hetvennégyezer tonna ürtartalommal elsüllyesztettek. Harminckilenc kereskedelmi hajó oly súlyosan megrongálódott, hogy ezek elvesztésével is számolni kell.

Német bombázó repülőik Írországtól Délre egy angol páncélos cirkálón jó találatokat értek el. A Farör-szigetnél egy szállító hajót súlyosan megrongáltak.

Anglia keleti partvidékén repülőtereket eredményesen bombáztunk.

A Csatornában az angol repülőik súlyos veszteséget szenvedtek. Tizenhét gépet lőttünk le, ezek közül tizenháromat a repülőik, kettőt a légharító tűzvédelem, kettőt pedig aknakutató hajók.

Angol repülőik az elmúlt éjjel támadást kíséreltek meg Németország ellen és ez alkalommal a légharító tűzvédelem három gépet lőtt le.

Borzalmas pusztítás nyomai Revalban

Berlinből jelenti a Rador: A Revalba bevonuló német csapatoknak épületes látványban volt részük. A kikötő dokkjai szét voltak rombolva, a raktárak leégtek, a kikötőben pedig deszka és hajóalkatrészek, szétfört árbócok halmaza hevert. Több szovjet hajó feloldalra dőlve a vízben vesztegelt, míg más hajók elsüllyedtek és csak a hajók előrése látszik ki a tengerből. Sok roncsot és törmeléket találtak a Stukák bombái által levegőberöpített üzemek és raktárak környékén. Hasonló látványt nyújt a revali állomás, ahol nagymennyiségű hadianyag és fegyver volt bevagonizva. Az állomás bejáratánál egy ágyúkkal és páncéltoronyokkal megrakott vonatot találtak, melynek mozdonyát egy nehéz bomba kivetette a sínekről.

ELLENTETEK AZ ANGOL KORMÁNYBAN

Berlinből jelenti a Rador: A német lapok beszám-

Aki panaszodik, azt agyonlövik

Berlinből jelentik, hogy legutóbb a német haderő csapatai megtalálták Timosenko vörös tábornok egyik napiparancsát, mely rendkívül jellemző a szovjet hadseregben uralkodó szellemre. A napiparancs értelmében minden vörös tisztet, aki a jövőben pa-

A finnek elfoglalták Viborgot

A Rador jelenti Helsinkiből: A finn főhadiszállás hivatalos jelentése szerint augusztus 30-án elfoglalták Viborgot, amelyet a finnek Viipurinak neveznek.

Amerikai bizottság indul Moszkvába

Washingtonból jelenti a Rador: Roosevelt a sajtó-értekezleten közölte, hogy Harriman, az Angliának szánt hadianyagszállítások ügyében Londonba küldött megbízottja, egy amerikai küldöttség élén Moszkvába fog utazni. Harriman munkakörét londoni távolléte alatt John Biggers, az amerikai fegyverkezési hivatal főnöke, intézi. Biggersnek miniszteri rangja van. Harriman Moszkvában rövid időt fog tölteni. Hogy mikor indul el az amerikai küldöttség Moszkvába, arról Roosevelt nem nyilatkozott.

ÁLHÍR KÓRHÁZHAJÓ BOMBÁZÁSARÓL

Berlinből jelenti a Rador: A bolsevisták azt állítják, hogy a német légi-erő augusztus 28-án bombázta és szétzúzta volna a „Sibéria” nevű szovjet kórház-

molnak Bevin brit munkatügyi miniszter és De Gaulle tábornok lisszaboni jelenlétéről s rámutatnak arra, hogy Anglia nyugati kommunista akció elindításán kísérletezik. Mint hírlík,

Bevinnék nézeteltérése támadt Churchill miniszterelnökkel

az amerikai hadianyag-segítség kérdésében. Bevin ismételtlen hangoztatta, hogy Anglia várhat még és minden amerikai szállítmányt a Szovjetunióknak kell átengedni, hogy ellenállását így megerősítsék.

ELFOGOTT SZOVJET HAJÓK

Helsinkiből jelenti a Rador: Hivatalos közlemény szerint finn órhajók pénteken este két szovjet vonatató hajót fogtak el és azokat Helsinkibe kísérték. A két szovjet hajó ötvenöt főnyi személyzetét foglyul ejtették.

naszt meg emelni a rossz élelmézés vagy gyenge felszerelés miatt, agyonlövnek. Ugyancsak agyonlövnek azokat is, akik a meglazult fegyelmet nem tudják helyreállítani.

Égész Finnországban a győzelem híre nagy lelkesedést váltott ki.

hajtót, mely Szentpétervárról utban volt Reval felé. Hivatalos német helyen megállapítják, hogy ez az állítás teljesen alaptalan.

LÁNGBAN ÁLLÓ ÜZEMEK

Berlinből jelenti a Rador: A német harcirepülőik augusztus 28-án nappal támadást intéztek a Kola félsziget (Északi Jeges-tenger és Fehér-tenger között) városainak katonai célpontjai ellen. Az első repülőraj visszatérése után a pilóták kijelentették, hogy az üzemek és nagy műhelyek lángokban állanak.

Más német repülőik Kanadalaksa város környékén nagy távolságban szétbombázták a vasutvonalakat. Más körzetben jármű-oszlopokat semmisítették meg.

Továbbra is súlyos a kommunista merényletnél megsebesült Laval állapota

Részletesen beszámoltunk a Versaillesben elkövetett kommunista merényletről, amelynél Laval volt francia miniszterelnök és Deat, a L'Oeuvre című lap főszerkesztője megsebesült. Versaillesből jelentik,

hogy Laval állapota továbbra is súlyos. Pénteken délután hőmérséklete harminckilenc fokra szökött. Orvosai komplikációktól félnek. Az este kiadott jelentés közli, hogy a beteg állapota némileg javult.

A Rador újabb párisi jelentése szerint a francia közélet számos előkelősége meglátogatta Lavalt a kórházban. A látogatók között volt Puchet belügy-miniszter, Scapini nagykövet és Páris rendőrfőnöke is. Darlan admirális és Huntziger tábornok személyesen írt levelet juttattak el Lavalhöz. Abetz német nagykövet és Schleier miniszter szintén meglátogatták Lavalt. Darlan ezenkívül távirattal is jobbulást kíván Laválnak.

Fordításokat

magyarból németre és németből magyarra, irodalmi és szakműveket vállalok. Timisoara III., Strada Rusu Sirianu 2 szám

Földrengés volt tegnap reggel

Szombaton reggel, pontosan háromnegyed hét órakor hirtelen két erős földrengés volt érezhető egész Romániában. A földrengések függőlegesek voltak és hangos földalatti dübörgés kísérte azokat. A földrengés érthető ijedelmet keltett, egyesek kiszaladtak az utcára, mert attól tartottak, a rengés ismétlődik és esetleg kárt okoz a házakban is. A földrengések szerencsére nem ismétlődtek meg és így senkinek az ijedtségen kívül baja nem történt. A falakon megmozdultak a képek, a faliorák, egyes magasabb emeleteken fekvő lakásokban a bútorok is elmozdultak helyükről. Több házban a falak megrepedeztek és lehullott a vakolat. Egyelőre még nincsenek pontos jelentések arról, hogy a rengés központja hol lehetett. A földrengéseket a Romániával szomszédos országokban is érezték. A rengés tíz másodpercig tartott.

Súlyos baleset egy kőgyárban

Sibuból jelentik: A Rotenbacher-féle kőgyárban, Ocna Sibiuiban, súlyos üzemi szerencsétlenség történt. A gépteremben egy prés nehezeke leszakadt és ráesett Pikulsky Friedrich mérnökre és Lupean Ion munkásra. Mindketten koponyatörést szenvedtek, a munkás ezenfelül lábán is súlyosan megsérült. A sebesülteket a helybeli Luther-kórházba vitték, ahol műtétet hajtottak végre rajtuk.

A megszállt francia területen zsidók nem hallgathatnak rádiót

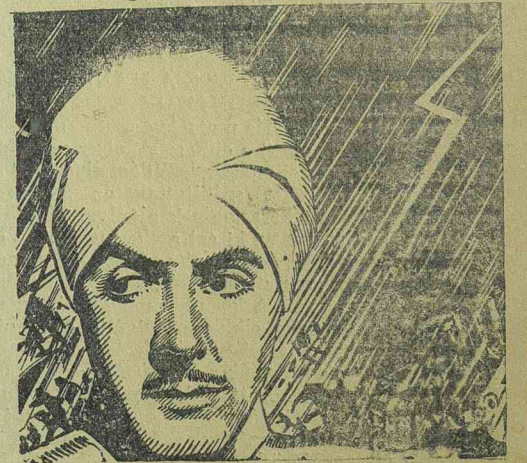
Párisból jelenti a Rador: A megszállt Franciaország katonai parancsnoka megtiltotta a megszállt területeken élő zsidóknak, hogy rádiókészüléküket birtokolhassanak. A zsidóknak azonnal be kell szolgáltatniuk a tulajdonukban levő rádiókészülékeket a helyi rendőri hatóságoknak, melyek elismervényt bocsátanak ki azok átételéről. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert az utóbbi időben a zsidók idegen rádióadásokból hallott hamis híreket terjesztettek.

A perzsa sah elmenekült a fővárosból. Irán fővárosából jelentik, hogy az uralkodó tegnap elmenekült Teheránból és székhelyét Iszpahánba tette át, mert biztosra veszik, hogy az angol és szovjet csapatok még a mai nap folyamán bevonulnak Teheránba. Iszpahán város Irak-Adzsemi perzsa tartományban. Mintegy nyolcvanezer lakosa van. Igen sok gyárral és történelmi nevezettségű mecsettal rendelkezik. Iszpahán egyébként az örmény püspök székhelye.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
nyáron is nagy filmeket játszik

Városunk egyedüli jól szellőztetett, kellemesen hűvös terme

Tekintettel a film óriási sikerére, még ma és holnapra prolongálva **Louis Bromfield** világsikerű aratót regényének nagyszerű filmváltozata

Arviz Indiában

Rendezte: **Clarence Brown**. A főszerepekben **Byrone Power, Myrna Loy, George Brent**. 2. sz. román háborús híradó és a legújabb UFA híradó. Előadások 3, 5, 7-15 és 9-20-kor. Délelőtti 11-30-kor matiné olcsó helyeket.

Buziás-gyógyfürdő (Banat)

Páratlan szénsavas, sós, vasas fürdők, ivókurák. Biztos gyógyhatás:

Szív- és érrendszeri betegségek, idegbaj, reuma

eseteiben stb., stb.

Előrangú szállodák és villák, Szórakozást, üdülést nyújt: a Gyógypark, Sport, Strand, Terasz, az állandó zene, tánc, mozi stb. Teljes kényelem. Kaszinó és jó éttermek. — Mérsékelt árak. — Fűrdőidény: május hó 15-től október hó 1-ig

50 százalékos utazási kedvezmény a CFR. vonalain
Információkat ad: a Fürdőigazgatóság és az Oficial Local de Cură și Turism.

Nyugalmozott timisoarai katonakarmester, aki uralkodóknak és híres személyiségeknek ajánlja fel kompozícióit és most a Führertől kapott elismerő köszönetet

Nagyalaku füzet az asztalon. Baldasies Sándor volt katonakarmester őrzi abban legkedvesebb emlékeit. Iratok, borítékok, arcképek szépen elrendezve, leragasztva. Ezek a karmester emlékei — jobban mondva a zeneszerzőé. Mert Baldasies Sándor már a katonakarmesteri pályafutása alatt is írt zeneműveket, amióta azonban nyugdíjazták, egyre-másra megbílelti valami esemény — s manapság aztán ugyancsak akad esemény, bőven! Események s az érdeklődés szüntérére jutott személyek híre az inspirálói, úgy vettük észre már a füzet első állapozásánál — mindenesetre érdekes dolgok, úgy együtt.

Baldasies annakidején karmestere volt az egykori negyvenheteseknek Grácban. Működött Zágrábban, ahonnan legkedvesebb emléke a felesége — az akkori éresek unokahuga. Működött aztán több helyen s tulajdonképpen — Baranyamonostorról való. A baranyai fiú, akinek már zsenge korától kezdve nagy hajlama volt a zenéhez, utóbb a román hadseregben is szolgált, kapitányi ranggal karmestere volt a harminckilences gyalogosoknak Besszarábiában. S hogy 1930-ban nyugdíjazták, a régi karmesteri időből csak a mozdulatait tartotta meg: a járása is oly „tempó”, mintha dirigálna.

LEHÁR FERENC UJÉVI MOTIVUMA

Az a sok levél a nagyalaku füzetben csupa köszönőirat. S ezekhez aztán úgy vágja ki az újságokból, folyóiratokból a hozzávaló arcképet. Ott találtuk mindjárt, ahogy lapozni kezdtünk, Hitler képét, még XI. Piusét s utána XII. Pius pápát és De eredeti fényképét is.

— Ez Lehár — mondja Baldasies.
— Lehár? Noez érdekes! Mit is ír? Ujévi üdvözlét, 1940. S a fényképe mellé kottát is rajzolt.
— Így szoktunk mi kérem levelezni. Egy-egy zenei motívumot küld ő is, küldök én is.
— S ez a motívum érdekes-e?
— Hogyne, igen kedves... Lehár régi karsam!

— Persze, ő is katonakarmester volt!
— Az volt. De már a konzervatóriumban együtt tanultunk. Hat évig voltam a gráci konzervatóriumban s aztán a bécsiben. Ott voltunk együtt. Lehár aztán beállt őrmesternek, de nem volt sokáig katonaként.

— És azóta is jóismerőse?
— Többször találkoztunk azután is. Bécsben, Budapesten, utcán, villamoson

A „VÖRÖS FÉLHOLD” S A MANDZSOKÓI CSÁSÁR KORONÁZÁSI NYITÁNYA

S a Lehár barátja mutatja egyik nyomtatott kottáját. „Budapest” a címe: „Walzer von Baldasies Sándor Kapellmeister.” Világháborús emlék. Amikor sebesülteket szállítottak az „Augusta” hajón. Augusta hercegnőnek ajánlva. Tizenöt ezer példányban nyomatta ki ezt a keringőt, a Vöröskereszt javára. S a nagyalaku füzetben mindjárt levelet mutat, amely ehhez fűződik. Köszönőirat a bolgár követségtől. A keringőt még 1916-ban vagy kétszáz példányban elküldte Bulgáriába, az ottani Vöröskereszt javára. S megírták, hogy kívánságához képest szétosztották a kottákat, főleg a bolgár katonazenekarok között és két példányt eljuttattak Eleonóra királynénak is. Ugyancsak a világháború idején a Vöröskeresztnek is küldött zenei művet. Persze nem a Vöröskereszt, hanem a „vörös félhold” javára. Meg is köszönte az akkori budapesti török követség.

— Van itt aztán köszönőirat, amelyet máig nem tudtam elolvasni — mutatja a gyűjteményben a karmester — a kísérőlevelet még értem, csak éppen az eredetét nem.

Hát nem is esoda. Amit megért, azt német nyelven írták 1934-ben, a bucarestii japán követségen. Hogy a zeneszerzőnek az Őfelségének, Mandzsóhó császárnak ajánlotta zeneművére melébe. Melébe a városi tanácsnak. Mellékeelve hosszúságú boríték két japán postabélyeggel s aztán nagy papírlap — japán írással. Nyolc hosszabb-rövidebb szójegyzőlap, függőlegesen, szépen kicirkalmaz-

va: a válasz arra a Nyitányra, amelyet a timisoarai nyugalmazott katonakarmester — a mandzsókói császár koronázási ünnepségére írt...

AMIKOR MÉG „CSENDESEBB” VILÁG-ESEMÉNYEK JÁRTAK

— Egész bélyeggyűjteményt is jelent ez a füzet! Ha valamely bélyeggyűjtő meglátna...

— Tessék hagyni, maris megjártam. Itt ez a pápai levél. Eppen akkor jelentek meg az új pápai bélyegek. Megmutatom valakinek, hát addig kunyorál, amíg megengedtem, hogy leszedje...

Van ugyanis két pápai köszönőirat is a gyűjteményben. 1936-ban XI. Piusnak küldött zeneszerzőmennyet: „Vigasztaló ima a spanyol háború elesett hőseiért.” S aztán megkapta a Vatikán köszönőiratát Pacha Agoston dr. megyéspüspök útján. Nemesak köszönetet, hanem benne a levélben az „Apostolica Benediczione” is. Aztán küldött misekompozíciót XII. Piusnak abból az alkalomból, hogy a Szentatya első ízben hagyta el a Vatikánt s találkozója volt Viktor Emanuelle. Luigi Maglione bíboros küldött ezért köszönetet a bucarestii nunciatura útján. Ez az irat németnyelvű s ebben is benne van az apostoli áldás.

— Ugy látszik, a világeseemények ihlettek a komponáláshoz?

— Igen. Mutatok én kérem régebbi dolgot is. Itt van mindjárt az egyik...

Világeseemények! Negyvenegy évvel ezelőtt „csendesebb” világeseeményekről írtak az újságok s ezek is inspirálták Baldasies Sándort. 1900-ban a

AJTAY VIKTOR (Aiad)

»IGYOMTE V'PERJOD!«

1916. nyarán az akkori orosz front egyik igen mozgalmass szakaszán állott gyalogezredünk. Több mint egy héten keresztül pro és kontra megindított támadások után sem tudtuk egymás vonalait lényegesen hátrább szorítani a Kárpátok Galícia felé vonuló őserdős lejtőin. Irtózatossá nehéz terepen kemény harcok folytak a hatalmas fenyőerdők között.

A két hevenyészett ellenséges lövészárak közötti völgyben egy kitűnő ízű és rendkívül bővizű forrás volt, — közelebb hozzánk, mint a muszkákhoz. Hogy, hogyanem, ezt a forrást igen hamarosan fismertük, de éppen az oroszok is: kölcsönösen jártunk oda vizért, amikor megfigyeltük, hogy nincs ott az ellenfél.

Eleinte csak tábori kulacsokkal és vászonvedrrel, vagyis puská nélkül jártunk a forrásra és dacára a naponként megújuló gyilkos küzdelmeknek: a vizért minden konvenció, szóbeli megállapodás nélkül önmagától kialakult átmenetileg, de azonnal, a „Treuga Dei” iratlan parancsa, békéje, — akár csak a trópus legrekkenőbb napjain a vizért való borzalmas gyötrelmek között a forró égöv békés és a legvérengzőbb vadállatai közötti esendes megegyezés.

Mert adott esetben még az élelemnél is fontosabb a víz a katona részére!

Magam is voltam több bakámmal együtt ennél a forrásnál. Utólag belátom, hogy könnyelműen, mert valamennyien fegyvertelenül. Így történt Mihut káplárral is, amikor egyszer erősen megszomjazván, senkinek sem szólt, csak elindult a fehér vászonvedrrel, egymagában. A forrásnál jókat ivott, még pihenőre is leült, aztán árokbeli bajtársaira gondolva, telimerítette a vedret és esendes megindult az erős kapaszkodón, a forrás állásainkra.

Alig haladt talán 50 lépést, amikor reádörög a muszka: „Szt o j!” „Állj” és abban a pillanatban mellének szegi szuronyos puskáját a fenyők közül kúgorva egy hatalmas szál orosz katon. Mihut káplár azonnal leteszi a vödört és felemeli a

német trónörökös katonai szárnyseregéje köszöni meg az ura születésnapjára írt indulót. 1908-ban Lajos bajor herceg nevében köszönet a müncheni kiállításra küldött két kompozícióért. 1911-ben Perényi főispán írja az akkor Mármarosban működő karmesterek: Ertesitem felségfolyamodványára, hogy Őfelsége legmagasabb születésnapjára szerzett műve felajánlásáért a főkamarási hivatali köszönetét fejezi ki... 1915-ben Hindenburg szárnyseregéje ír, a vezértábornagy szívesen fogadja a neki ajánlott indulót, amelynek szövege: Hindenburg, egy orosz se engedj be... Itt az Alberti-Zsibgy grófnő köszönete a Blanka főhercegnőnek küldött szerzeményért s egy másik irat, 1933-ból, amikor Habsburg Antal, a főhercegasszony fia s Ileana hercegnő lakodalmára készült Timisoaran egy szalonkeringő Köszönőirat a régebben Horthynak ajánlott Tengerészindulóért, s aztán olasz köszönetek. Az olasz külügyminiszteré „Egregio Maestro” megszólítással, a Mussolini tiszteletére küldött „Grande fantasia militare” elismerésül. S a másik, az olasz királynőnek írt szalondarabért, amikor a pápa az aranyrózsával tüntette ki az uralkodó hitvesét.

Románéot írt a szerző Mária királynéhoz, lengyelkét a holland királynő ötvenéves jubileumára, majd himnuszt ajánlott fel Zogu alban királynak.

— És elusztog az ötvenéves lelem, — mondja egy közlegyintéssel.

— Hogy-hogy?

— Hát pályázatot írtak ki alban nemzeti himnuszra és ennyire rugott a pályadíj. A királyi kabinetből köszönőiratot kaptam s hátha a pályadíjat is megnyertem... Most már kereshetem...

ANTONESCU ÉS A FÜHRER KÖSZÖNETE

Amikor Antonescu vette át az ország ügyeit, indulót ajánlott fel s Elefterescu kabinetfőnök fejezte ki az államvezető köszönetét. Most pedig a timisoarai német konzulátustól kapott értesítést, hogy a még januárban Hitlernek küldött nagy zenei műért a Führer köszönetét nyilvánítja. A szerzeményt Baldasies ilyen címmel látta el: Népek hődelati egyvelegje... És jelenleg is vár egy köszönetre. Amikor megalakult a független Horvátország, himnuszt írt a horvátoknak.

Ennyi minden zenei mű és ajánlás, s ugyanannyi köszönet a világ minden tájáról! S a fáradhatatlan nyugdíjas karmester most a Vöröskeresztnek akarja kiadás végett átadni az Antonescu-indulót.

S arra különösen büszke, hogy két pápa is megáldotta.

(Sch. B.)

karjait, mert erősen hadonász kezei felé a hosszú, csillogó acél-piszkálóval a másik. Aztán jelekkel int és szapora szóval magyarázza is, hogy forduljon meg, induljon a muszka front felé, még biztatja Igyomte v'perjod! (Gyerünk előre!)

Mihut régóta volt már az orosz fronton, értette, mit mond a moszkáli, meg nem is kellett sok magyarázat a szituációhoz:

Felvette hát a teli vízesvedret és nagy busan, szegyenkezve, elkekeredtetten s furesz érzésekkel a szívében, meg a fejében, hogy ő ime ilyen könnyen és díctelenül fogságba esett, — megindult a muszka előtt lefelé a völgybe — már Szibériát látta telki szemei előtt.

Nem mehetek így többet, mint jó kétszáz lépést, amikor a siker után a muszkának eszébe jutott, hogy ő szomjas. Hisz ő is azért jött a forrás felé. Int és szól hát Mihutnak, hogy adja oda neki a teli vedret.

Hogy ihasson a muszka, a töltött, bajonettes puskáját egy fenyőfához támasztotta és két kézre fogva a vedret, kezdett jókat húzni a jéghideg vízből.

Mihut káplár pedig egy villanásnyi idő alatt gondolkodott és eslekedett. Egy kárpáti hiuz rugalmasságával ugrott az orosz puskájához, be ragadta és a muszka mellének szegezve a csövet, ráördított: „Igyomte!”

A muszka rémületen dobta el a vedret és emelte égnek karját. Elindult újból a kis menet, de most már visszafelé, a mi állásainkra. Közben megint visszaértek a forráshoz, újból megtelt a vedre, de most már az orosz hozta a teli vedret és Mihut káplár mögötte lövésre készen, keményen markolta a hosszú muszka fegyvert. Így érkeztek vissza ketten századuk vonalába.

A muszkát tolmács útján azonnal kihallgattattuk, egyezően mondja el a történetet Mihut káplárral, — akinek 48 óra belüli letartás alatt érem ékesítette büszke mellét, mert még azelőtt senki nem tett ilyet, hogy vízes vödörrel fogott volna hatalmas orosz medvét!

Ki gyilkoltatta meg Lawrence ezredest?

Az arab szabadságmovement hősei az „Intelligence Service” feketelistáján — Egy kis történelmi visszapillantás, amire az iráni események figyelmeztetnek...

Az Irán ellen megindított angol-szovjet hadműveletek lángbaborították Nyugatáziát. A perzsa sah semlegességi nyilatkozata, az iráni kormány hiteles adatokon alapuló cáfolata falrahányt borsó volt a brit imperialista törekvésekkel szemben. Wawell táborok, aki Egyiptomban mint hadvezér és politikus egyaránt kudarcot vallott, a sivatagot felcserélve India dzsungeljeivel, most Perzsia ősi földjére vezette brit zsoldosait és hindu csapatait. Arra a földre, melynek függetlenségét és önállóságát Nagybritannia a történelem folyamán oly nagyképpen tudomásul vette, de birtoklásáért minden eszközzel dolgozott s

a kedvező alkalomra várt, hogy területi mohóságát ott is kielégíthesse.

Irak, Szíria, Irán: ez a nyugatázsiai brit imperializmus jelenlegi terjeszkedési irányvonala. A

„Nem érdekel, mi van a kulisszák mögött”

— Arábiában meg van minden adottság egy birodalom létesítéséhez. Alkodik meg ezt a birodalmat, rendelkezze vele úgy, amint jönnek látod. Ha siker koronázza fáradozásaidat, egy szép napon könnyen megszerezheted magadnak e birodalom trónját is...

Ez volt Lawrence ezredes missziója. Tartozunk az igazságnak azzal a megállapítással, hogy a trónrajutás sobasem kecsesgett. Eszéágában sem járt az arab birodalom királyi koronájának megszerzése: de mindent megtett, amit egy zseniális politikai kalandor lehetett, hogy az arab életeret megszerveze, a széthulló arab törzseket egységbe ko-

Versailles közbeszól...

Öszinte ember volt és őszinteségével hamar megnyerte az arab vezetők bizalmát. Uralkodásra beremelt embert keresett és hosszas kutatásai után az a meggyőződés érlelődött meg lelkében, hogy ezt az alkalmas személyt Husszeinnak, Hedzsasz királyának harmadik fiának, a modern nevelésben részesült Faiszalban megtalálta.

Faiszal Taifban született, 1885-ben. Nyolc éves korában Mekkába került, majd Konstantinápolyba, ahol megismerkedett az európai kultúrával is. Fivéréivel együtt részt vett Abdul Hamid megbuktatásában, aminek következtében 1908-ban a mekkai emirátus visszaszállt atyjára, Husszeinnra. 1911—13 között részt vett a török hadsereg idriszi műveleteiben, 1914-ben pedig a török parlamentbe választották. Egy évre rá, 1915-ben az arab nacionalista mozgalom élére állt és 1916-ban, az arab felkelés kitörésekor a lázadók vezére volt. Ekkor már nagy népszerűségnek örvendett az arab törzsek körében és Lawrence barátságot kötött Fai-

A szabadságharcost — árulónak bélyegzik

Csalódott Lawrence s ami külön szerencsétlensége volt, csalódtak őbenne is arab hívei. Hiába magyarázkodott, mentegetődzött, nem hitték el őszinte törekvéseit többé. Árulónak bélyegezték: az arab szabadság árulójának...

Lawrence Londonba sietett, ahol hűvösen fogadták. Minden fórumon elutasították terveit, — ellenben szolgálatai jutalmazására kitüntetések és méltóságokat ajánlottak föl neki. Lawrence mindent önérzetesen elhárítva magától, magánemberként visszautazott Arábiába. Faiszal közben — miután bevonult Damaszkuszba és Szíriát rövid ideig kormányozta, elfogadta az iraki királyi koronát 1921-ben. Sem ő, sem Lawrence nem nyugodott bele az arab élettér szétdarabolásába.

Lawrence ekkor már megcsömörlött a brit

Az „Intelligence Service” akcióba lép...

Elhitte-e, vagy nem ezt a tényállást Lawrence ezredes, — titok marad. Tény azonban, hogy saját halálhírét világgá kürtöltette — s ezalatt Szíriába ment, ahol forrongást szított. A bosszúvágy fűtötte.

Legádázabb ellenfele itt a nem kevésbé híres „C. kapitány” volt, akit nem sokkal ezután a felkelők Damaszkusz utcai harcainak során leterítették.

Lawrence fejére ekkor már az Intelligence Service is vadászott, amiből kitűnt, hogy Arábia feldarabo-

politika bosszorkánykonyhájának üstjei ismét rotyognak s nem szellemidézés, hanem egy jellegzetes diplomáciai lázgörbe megállapítása céljából érdemes fölleveníteni az iráni eseményekkel kapcsolatban Sir Thomas Edward Lawrence alakját és szerepét Anglia közelkeleti politikájában.

Lawrence 1888 augusztus 15-én született Walesben. Előbb a mezopotámiai ásátásokban vett részt, a viágháboruban pedig, mint vezérkari ezredes, az arab törzsekkel való tárgyalásra küldték ki. Lawrence

ereiben kalandor vér esőrgedezett:

szerette a kockázatos vállalkozásokat, jól beszélt arabul, szerette az arab népet és szívesen vállalta a vitaközös ázsiai küldetés minden nehézségét.

Elindulásakor azt mondták neki:

vácsolja. Jean Fenga francia író megállapítása szerint Lawrence korántsem a londoni politika érvényesítését kereste. Londonban ugyan hivatalosan a nagy arab állam megteremtését sürgették, titokban azonban ezt is a brit terjeszkedési tervekkel hozták összefüggésbe.

Lawrence ezredes így okoskodott:

— London egy nagy arab állam megteremtésével bízott meg engem? Jó! Erre tényleg szükség is van. Ismerem az arabokat, tudom, ez a leghőbb vágyuk. Vállalom a munkát... nem érdekel, mi lehet a kulisszák mögött.

szállal. Megegyezett vele és mindenütt pártját fogta. Sok fáradozás után végre — közben heves lázongások, forradalmi megmozdulások ajzották föl az arab közhangulatot, — úgy látszott,

elérkezett a beteljesülés órája.

Lawrence, mint aki jó munkát végzett, megelégedetten jelentette feletteseinek: meg van az egység és az uralkodó, az önálló arab állam létrejöhet. Ekkor, mint derült égből a vilámesapás, jött a versaillesi békeszerződés, melynek következtében

a nagy arab életeret kis államokra darabolták.

Igy jött létre: Szíria, Hedzsasz, Irak, Transzjordánia és Palesztina. Lawrence álmai meghiusultak. London hallani sem akart az önálló és független, egységes arab birodalomról többé, mert attól tartott, hogy az szembeszállana az angol érdekekkel. A kis államokat viszont könnyebben befolyásolhatja...

imperialista politikától és szívvel-lélekkel az arab szabadságmovement hívévé szegődött.

Az angol kormánynak ekkor már sehogysem volt inyére Lawrence arábiai jelenléte.

Utánamenesztették az Intelligence Service egyik különmegbizottját,

aki Lawrence ezredessel sokat vitakozott: arról akarta meggyőzni, hogy az arab állam egysége ártana Anglia közelkeleti hatalmának. Lawrence hajhatatlan maradt. Ekkor London — az ily mód-szerre reá vallanak — Franciaországra hárította a felelősséget: Clémenceau követelte Arábia felosztását, mert biztosítani akarta Franciaországnak Szíriát és a mosszuli kőolajvidéket...

lása mégsem csak a franciák óhajára történt...

Nagy események vannak készülöben. Lawrence ezredes Irak királyával, meghitt barátjával: Faiszallal tanácskozik. Hogy mit terveztek, miben állapodtak meg, örökké titok marad. „Anglia nagyon komolyan vehette az esetet, mert Faiszal király nemsokára egy svájci városkában titokzatos mérgezés következtében elhunyt, Lawrence ezredes pedig ismeretlen tettesek meggyilkolták.

Hogy kinek az utasítására

Könnyű kitalálni...

Távlatok

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS minden téren a siker titka a nemzetek életében. Kollektív szellem megteremtés a nemzeti öntudat egyidejű fejlesztésével és ezen egységes szellemben való működés az élet minden viszonylatában. Ezt a titkot fejtették meg a németek és a megfejtes eredményét alkalmazták is. Békeben és háborúban egyaránt. Így látta azután a világ a németek hirtelen előretörését a múlt század második felében. Ez a lendülete a németeknek csak fejlődött az idők múlásával és a nemzetek egyszerre csak észrevették, hogy a germánok hétmérföldes eszizmával nyomulnak előre.

A HÁBORU nem alkalmi tudomány, melyet akkor lehet és kell művelni, amikor megtámadnak egy nemzetet. A háborus tudás az összes békés tudományok felfokozása, egy cél érdekében való összpontosítása. A lőfegyverek feltalálása nem a háboru érdekében történt. A dinamit vagy a puskapor sem. A hajóépítés sem hadi célokat szolgált eredetileg. A repülés óriási jelentősége éppen a mai háboruban elvitathatatlan és mégsem azért történtek az első repülési kísérletek és azok későbbi folytatása, hogy valamikor békés polgárok légvédelmi pincékbe meneküljenek a bombaeső elől, vagy tüzoltóságot keljen szervezni a gyújtóbombák ellen.

A BÉKÉS MEGELHETES szolgálatában áll minden emberi találmány a Földön. A békét, az emberek jólétét szolgálja, de a háborút, a pusztítást is szolgálhatja. Ki gondolná például, hogy a csizma milyen fontos kelléke a gyors és eredményes hadviselésnek? Pedig így van. A csizma, melyet az ember a lábának hideg és sebesülések elleni védekezése érdekében talált fel, szintén szolgálja a háborunak. Csodálkozva olvastuk, hogy a német katona egyik-másik napon hetven kilométert is megtett gyalog. Nem kerékpáron, nem gépkocsin, nem motoros biciklin, sem tankon, hanem egyszerű bőrcsizmában. A német katona nem cipőt visel, hanem csizmát. Egy zürichi német orvos mintegy száz év előtt indította utjára azokat az uttörő gondolatokat, melyek alapján megszerkesztették a német katona hétmérföldes csizmáját.

JOBB ÉS BALLAB addig mindegy volt — a cipőviselés szempontjából. A zürichi orvos jött reá, hogy külön kell a jobb és külön a bal lábra cipőt szabni. Érdekes megfigyelni, hogy a német katona nagyujj eláll a többiektől. Ezáltal segít a test súlyát hordani. Ezt állapította meg a zürichi orvos és konstataulta azt is, hogy a fűzött cipő leszorítja a lábfejet, a láb boltozatát súlyesíti és így könnyen elfáraszt. Ezért kapott a német gyalogság cipő helyett csizmát és ezért tud a német katona hetven kilométert gyalogolni egy-egy napon. És így jutott a szerephez a csizma a hadi tudományban.

A SIKER TITKA — mondtuk — az együttműködés. Ez nemcsak az emberek mindennapi együttműködésére vonatkozik, hanem általában az élet minden viszonylatára. Ha a fizika, a kémia, a számítan, a természettudomány és az összes többi tudományágak függetlenül egymástól fejlődnek és működnek, ha nem volna közöttük semmiféle kölcsönhatás, ha a tudományok légüres térben mozognának és a gyakorlati életcélok nem vennének tudomást róluk, akkor ma is az emberi haladás még ott állana, ahol évezredek előtt volt, a német hadvezetőség nem vett volna tudomást a zürichi orvos megállapításairól és a német katona ma — nem gyalogolhatna hetven kilométert naponta.

AZ EMBERI ÉLET TITKA azonban nemcsak a mezítábl járásban vagy csizmaviselésben áll. És a siker titka sem. Csak érdemes gondolkodni róla, hogy vajjon a német együttműködés nélkül beszélhetnénk-e a német alaposágról és amit a német csinal békében és háborúban egyaránt, nem érdemes-e egy kis utánzásra? Többségi népeknek is és különösen nemzetkisebbségi sorsban élő népeknek. Egy kis összetartás, egy kis együttműködés, egy kis egymással való törődés, egymás segítése és támogatása, összefogás és a legkisebb is nagy dolgokra képes...

Tanoncokat fizetéssel

16 házból való fiukat vagy lányokat felveszünk bórdiszműves műhelybe NOVALUX, Timisoara III., Stt. Virgil Onițu 4

A borzalmak kastélya Londonban

London keleti részén, közvetlen a City mellett, a Thames partján egy régi, víziárkokkal és sáncokkal körülvett, ötszögletű, soktoronyú kastély emelkedik, melyet egy zászlóalj medvebőrűveges, skarlátszín zubbonyú gárdista őriz. Ez a Tower, az angol főváros egyik legnagyobb látványossága. A majdnem ezeréves épület a történelem folyamán volt már erőd, fogház, kivégzőszék színhelye és királyi kincstár. Ma muzeum és fegyvergyűjtemény ez a nevezetes épület, amely mint valami nyitott könyv, úgy mutatja meg nekünk, hogyan alakult és változott Anglia történelme több mint kilenc évszázadon keresztül.

A Tower minden egyes tornyához, folyosójához és terméhez történelmi emlékek fűződnek, többnyire sötét és szomorú emlékek, ha belépünk a komor falak közé: mintha a középkor lehelését éreznénk.

Az épület legrégebbi része az udvar közepén magaslik, ez az u. n. Fehér Torony, melyet még Hódító Vilmos építtetett a lázadó szászok ellen a XI. században. I. Jakab uralkodása alatt itt tartották fogva Sir Walter Raleigh-t, a tudós tengeri utazót és felfedezőt, Shakespeare barátját és itt, a Tower szomorú nevezetességű udvarán sujtotta halálra a hóhér bárdja Angliának ezt a nagy emberét. 1618 október 18-án végezték ki Sir Walter Raleigh-t, aki tizenhárom évig szenvedett a Fehér Torony falai között és ezalatt az idő alatt írta meg ma is nagy becsben álló világtörténelmi munkáját. Nála bátrabban és szilárdabban kevés ember ment a halálba. Miközben a vérpád felé közeledett, észrevette, hogy egy barátját a katonák hátra lökdösis.

— Látod, mennyivel jobb dolgom van nekem, az én helyemet nem akarja elvenni senki sem! — kiáltotta oda barátjának. Majd egy kopasz ember tolakodott előre a tömegben, hogy közelebből láthassa a borzalmas színtájkot.

— Fogd ezt barátom — mondta Raleigh és odanyújtotta neki gazdagon himzett sapkáját, — neked erre inkább szükséged lesz, mint nekem. Mikor a fátökhöz ért, melyre fejét kellett lehajtania, így szólt:

— Istenhez megyek! — majd a bárdot megérintve: — Erős orvosság, de minden szenvedéstől megszabadít. — Még a hóhér is meg volt illetőve, látva ezt a nemes bátorságot. — Ne késekedj, — fordult feléje Raleigh mosolyogva, — végezd kötelességedet s aztán kvittek vagyunk.

A Tower egy másik érdekes tornya a Beauchamp-torony. Ez nevét első foglyától, Beauchamp, Warwick grófjától kapta, aki II. Richárd uralkodása alatt, 1397-ben itt volt bebörtönözve és akit később ki is végeztek. Keskeny, csigalépcsős banyarog a toronyban, a börtönök falában még ma is láthatók a titkos kémlelőlyukak, melyeken keresztül meg lehetett figyelni a foglyokat és kihallgatni minden szavukat. Ezek a foglyok nagyrészt zsarnok uralkodók önkényének és igazságtalan igazságszolgáltatásának voltak áldozatai. A falakon számos felírás, melyeket kémiai szerek segítségével századok után, a torony restaurációja alkalmával újra olvashatóvá tettek, tanuskodnak a letűnt idő borzalmairól. „Jane, Jane!” ezt sikoltja az egyik felírás. Milyen megható regény két szóban! Lord Guilford Dudley könnyített szívével ezzel a két szóval. Gyönyörű, 17 éves nejének keresztneve volt ez, Lady Jane Grey-nek, akit trónbitóráért vele együtt küldtek vérpádra.

Boleyn Anna, a vérszomjas VIII. Henrik második felesége is a Towerban töltötte szerencsétlen életének utolsó óráit. 1532-ben emelte őt trónra a zsarnok, de egy év múlva már meg is unta. A megvádoltatáshoz könnyen lehetett okot találni, megvásárolható bírósgát sem kellett nagyon keresni s 1536 május 18-án porba hullott egy szép fő, Boleyn Anna feje.

A Devereux-toronyban, a Tower egy másik hírhedt épületrészében volt sokáig bebörtönözve, Essex grófja, Erzsébet királynőnek előbb kegyence, majd kegyvesztett udvaronc. Fiatal, szép és tehetséges volt, amikor 1588-ban Erzsébet királynő udvarába került. A királynő nem tudta megbocsátani neki, hogy szívére hallgatva, Lord Walsingham leányát vette el feleségül és a szerencsétlen gróftól halálra ítélte. Ott, ahol már annyi fő lehullott, a Tower udvarán, 1601 február 25-én Essex híres grófjának fejére is lesújtott a bárd.

Az egyik tornyot találóan vértoronynak hívják. Egy sötét, ablakatlan helyiségben, 1478-ban itt füllesztették egy hordó borba IV. Eduárd testvérét, Clarence György herceget. A vértorony utolsó foglya egy neves politikus, Sir Francis Burdett volt, aki sajtóvétség miatt került ide a múlt században, abba a börtönbe, ahol előtte annyi híres fogoly ette már a rabság keserű kenyerét.

Vladimir Cyrillovics e kínos helyzetben magisztrális ügyességgel viselkedett és tartózkodott attól, hogy egyik vagy másik csoport mellé szegődjék.

Az ő személyét megkímélte tehát a vita. Azonban még ez a magas taktika sem akadályozhatta meg a további bomlást, amely az újabb események során kiteljesedett, elharapódzván még a Romanov-házra is. A legutóbbi hetek folyamán a dinasztia tizenhárom nagykorú nagyhercege és hercege közül többen Oroszország mellett nyilatkoztak meg, elsősorban az angolszász rokonság s közöttük Vsovolod herceg is, annak az Ivan Konstantinovics hercegnek a fia, akit a bolsevikok végeztek ki.

A nemzeti és politikai lelkiismeret nagy szikmája dul a fehér orosz berkekben. Miközben Moszkva a maga küzdelmét folytatja.

harcot a „Fehér Oroszország” is. Önmagával. S ez a belháború, noha vér nélkül, nem kevésbé szenvedélyes és könyörtelen, mint a másik.

Olasz háborús filmsorozat

Pavolini olasz népművelésügyi miniszter elnöklése alatt most tartotta ülését az olasz háborús és politikai filmbizottság. A bizottság az alkalommal megvizsgálta az olasz filmszakértők előterjesztését a háború egyes epizódjainak megörökítésére. Így filmet készítenek az olasz alpesi vadászok hősiességéről. A filmet Cino Bertone szcenáriuma alapján forgatják. Az afrikai tűzonalban játszódik le „Bengasi” és „Giarabub” című film, míg a tengeri háború köréből meríti tárgyát a „Fehér hajó”, „Mas” és „Alfa Tau”. Az olasz légitáncosok harcait az „Egy repülő visszatérése”, „Repülő” és a „Kék órség” című filmek örökítik majd meg.

Rövid filmhívek

A babonás James Cagney. James Cagneynek a legutóbb történetesen keddi napon kellett volna megkezdnie legújabb filmjének forgatását. A szerényes filmszínész semmi áron sem volt hajlandó ezen a napon a vetítőkamra elé állni. A produkcióvezető végül is kénytelen volt néhány nappal elhalasztani a felvételek megkezdését. Ezzel szemben azonban az új határidő a hónap tizenharmadik napjára esett. És a filmnek mégis sikere volt.

Anyja fia. Az egyik híres hollywoodi filmszínész — a név, korára való tekintettel maradjon titok — ennivalóan kedves fiacskája van, aki azonban egyáltalában nem „szár” a tanulásban. A legutóbb is egész csomó rossz jegy szerepelt a bizonyítványban. A filmszínész-mama felháborodva szólt a gyermekhez: — Nem szégyeled magadat, ilyen rosszul tanulni? — Nagyon is jól tanulok — volt a gyermek válasza. — Hát akkor mivel magyarázod ezeket a jegyeket? — Nézd mama, veled nem történt meg, hogy a filmen kitűnően szerepeltél és mégis rossz sajtód volt?

Drága kis gyomorrontás. Olivia de Havilland egyik filmjének forgatása közben könnyű gyomor-mérgezést kapott. A felvételeket természetesen félbe kellett szakítani. Eddig rendben is lett volna az ügy, de a gyárnak mégis harmincezer dollárjába került, hogy a szőke filmszínész ki tudja mivel elrontotta a gyomrát. Ennyi volt ugyanis a negyvennyolc órai szünetelésre kifizetett összeg a film mellékszereplőinek.

— Hány éves a mozi? Általában az a felfogás, hogy a mozi a 20. század találmánya. Pedig ez tévedés. A kínaiak már évezredekkel ezelőtt bivalybőrből különböző figurákat vágáltak ki, mozgatható alakokat, melyeknek mozgó árnyékát fehér vászonra vetítették. Egykori feljegyzések szerint ilyenformán egész drámák kerültek előadásra.

Tizenhárom orosz nagyherceg várja Fehér Oroszország feltámadását

Azoknak az oroszoknak és leszármazottaiknak számát, akik 1918 és 1921 között hagyták el hazájukat s akik két évtized viharainak ellenére is megőrizték régi állampolgárságukat, hozzávetőlegesen hárommillió főre becsülik.

A különböző országokban ők alkotják a fehér oroszok táborát. Az emigráció központja: mind a menekültek számánál, mind jelentőségénél fogva Páris. Ezután Berlin és London következik. Az utóbbi városban főleg a még pénzzel rendelkező emigránsok lótték tanyát. Egy töredék az Egyesült Államokba vándorolt el s az óceánutáni hajszájában szerepe és politikai aktivitása összehasonorodott.

A menekültek katonai organizációjának a Balkán és a Távol-Kelet volt a tanyája. Ezekre az emigrációs rétegekre a legsötétebb nyomor sujtott le. A hercegek napszámosnak szegődtek el, a grófkisasszonyok a borbély-üzemekben manikűröztek s a tábornokok feszesen ültek a söröskocsik bakján.

Politikai megoszlás szerint az orosz emigráció eleinte

öt pártra tagozódott:

1. az abszolút monarchisták,
2. a liberális monarchisták,
3. a polgári demokraták,
4. a szociáldemokraták és végül
5. az önkényuralmi csoportjára.

1930-tól kezdődőleg ezek a pártok két, tisztán elkülönülő egységre fejlődtek: az egyik németbarát volt, az orosz jövő kialakulásáért

berlini eszmények szerint képzelte el és főleg a monarchisták két árnyalatát, valamint a szociálisták egy részét olvasztotta magába. A másik a nyugati demokráciákhoz simul. Az erők, a háború előtt, nagyjából megoszlottak. A belső harc, amelyet a két tábor folytatott, 1922 októberében kapitális egységességgel ért véget: Cyrill Vladimirovics nagy-

hercegnek, a Romanov-ház legközvetlenebb sarjának és az emigráció cárijának halála után

a menekültek megteremtették a „nemzeti egységfront”-ot,

amelyben résztvettek mind az öt alappárt tagjai és egységesen elismerték trónörökösnek Cyrill egyetlen fiát: Vladimir Cyrillovics nagyherceget.

Az új trónörökös 1917 augusztus 17-én született, mint a Romanov-Molstein-Gottorp-ház sarja. Apai és anyai ágon egyaránt II. Sándor cár dédanokája s Vladimir nagyhercegnek meg egy Mecklenburg hercegnőnek az unokája. Anyja révén, aki Edinburgh hercegnének a lánya volt, unokája Viktória angol királynénak, „Európa anyósának” is.

Az orosz és angol felségektől való e közvetlen leszármazás ellenére

a trónörökösben szinte tisztán német vér csörgedez.

A szocialistákat főleg az ette hajlamossá iránta, hogy hosszu időn át egyszerű munkásként dolgozott Angliában.

A nemzeti egységfront megalakulása után Vladimir Cyrillovics végigutazta Angliát, Franciaországot és Németországot, joggal reménykedvén az anti-kommunista Oroszország egységében. De 1939. év augusztusában

a német-orosz egyezmény felrobbantotta a menekültek Treuga Dei-jét.

A cár Németországban élő hívei dilemma elé kerültek: csatlakozzanak-e a nemzeti-szocializmus ügyéhez vagy pedig tartanak-e ki továbbra is a hagyományos Oroszország álma mellett, tekintet nélkül a politikai konstellációkra. Ugyanakkor, amikor a franciaországi, angol és amerikai emigránsok szabadon dörmögtek a moszkvai kényur ellen, a német tábor elhallgatott s végül szembekerült testvérével.

IGAZOLVÁNYKÉPEK

Gyermekfelvételek **PORTRÉK**
MŰVESZI KIVITELBEN
JUTANYOS ÁRON
K É S Z Ű L N E K

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE
HIMȘOARA I., PIATA LIBERTĂȚII 4

GALLUP-INTÉZET

George Horace Gallup a neve annak a harminckilenc éves, magas, szőke és kisportolt, igazi amerikai férfinak, akit nemcsak az Egyesült Államokban, hanem a világ többi részén is jól ismernek. Ez a férfi, aki inkább tennisz bajnok, esetleg golf-matador benyomását kelti, két százalék tévedéssel előre megjósolta, hogy Rooseveltet harmadszor is megválasztják az Egyesült Államok elnökévé. Ő alapítója és tulajdonosa a híres Gallup-intézetnek.

Amerikai szokás szerint, amint elvégezte a college-t, az egyik bostoni lap riportere lett. Rövid működés után már az egyik amerikai újságró-egyetemen létesített tanszékre került, ahol az olvasó lélekelt adta elő. Ott tartott előadásai során ismerette a „szakalok“ előtt, miként viselkedik az átlagos újságolvasó egy bizonyos cikkel, vagy lapterjedési megoldással szemben és melyek a legmegfelelőbb eszközök az olvasó megnyerésére. Tanári működése mezején jött rá a gondolatra, hogy

kiszámu személy megkérdezése után meg tudható a tömeg véleménye ugyanarról a kérdésről.

Gallup nem lett volna vérbeli amerikai, ha ötletét nem hasznosította volna. Bebizonyította az újságoknak, hogy az olvasók javarésze a közbiedelemmel ellentétben

nem a sportrovát, folytatásos regényt, még kevésbé a vezércikk miatt vásárolja a lapot, hanem az amerikai szargonban comic strips-nek nevezett humoros képsorozatot,

amelynek főalakja mindig ugyanaz marad. Innen már egy lépés kellett annak felismeréséig, hogy a leghatásosabb hirdetési eszköz a kép. Lehet bármilyen ékesszóló a hirdetés szövege, egy jól sikerült rajz, vagy karrikatúra utján több eredmény érhető el. És ez az, ami Amerikában lényeges: az üzleti eredmény.

Hosszu időn át a nagyvállalatok chief of publicity-je volt és ebben a minőségben szinte az unalomig ismételte, hogy a közönség megnyerésére nem létezik előlege meglopó hirdetési módszer. Vajamennyi elképzelését a tömeglélektan terén végzett kutatására alapozta. Hangsúlyozta, hogy amennyire fényes eredmény érhető el alkalmas helyen, időben és eszközökkel megindított hirdetési hadjárat, ugyanoly katasztrófális lehet, ha rosszul fogják meg a dolgot.

Ime néhány példa. Gallup megbízást kapott egy kondenzált tej reklámhadjáratának vezetésére. Néhány nap múlva az Unió minden városában falragaszok jelentek meg, amelyek

néhány gyönyörű tehent ábrázoltak, amint duffüví réten békésen legelésztek. A kép alján a tejkonzerv gyár márkáján kívül ez volt olvasható: „A mi teheneink boldogok.“

A tehenek boldogságának végeredményben semmi köze sem volt ahhoz a kondenzált tejhez, amelyet Gallup akart Amerika százharminc millió főnyi lakosságának nagy hányadával megváltani, de a nagyszerű rajz önkéntelen gondolatátvitelét idézett fel a nézőben és azt a hitet kellette, hogy

a „boldog tehenek“ kondenzált teje csak jó, illatos, vastag, tápláló és baktériummentes lehet.

A képek, amelyet a falragaszokon kívül az újságokban és reklámfilmeken is szerte lehetett látni, megtette hatását. A gyár kitűnő üzletet csinált és Gallupnak a zsebvégváltó tiszteltelidjén kívül — igaza volt.

És most egy példa arra, hogy rosszul irányított hírverés éppen az ellenkező eredményt hozza. Az amerikai cigarettagyárosok előszeretettel használják reklámképeiken olyan fiatalember alakját, aki fiatal, szép leányt csókol. Ezzel

arra akartak rámutatni, hogy a dohányzás szenvedélye nem kisebbíti az élelyeket a női nemnél.

A reklám nyomán kapkodták a cigarettákat, amikor az erkölcsvédők igák közbenjárására a gyárak kénytelenek voltak ezeket a rajzokat kivonni a forgatomból. Elegetdöntek találták, ha a cigarettázó férfi a nő kezét szorítja, vagy az elegáns, szmokingos férfi kabátjának hajtókáját simogatja. De ekkor jött az eszalódás, a cigaretták kelendős gériási arányban esőkent. Végül is a gyárosok ismét eszokolozó párt vitték képre reklámjaikon. Először egyetlen hirdetési ügynökség sem mert vállalkozni a rajzok forgalomba hozatalára, végül úgy döntöttek, hogy Miss Sheila Kerry, az „ezer csó-

kos leány“ vőlegényének társaságában áll majd modelt a rajzolóknak. Egy hét múlva a negyvennyolc állam minden városában és falujában és annak minden újságjában és mozijában látható volt a negédes jelenet. És csodák csodája: a cigarettákat físmét kapkodták.

Gallupnak tehát újlag igaza lett, mert nem is kell mondani, hogy a tanács töle eredt.

Ekkor Gallup már elég gazdag volt ahhoz, hogy kevésbé üzletszagu gondolatokkal jelentkezzék. 1933-ban minden városba szavazólapot küldött bizonyos számú választópolgárnak és próbaszavazást rendezett. Ekkor volt ugyanis Rooseveltet második megválasztásának előestje. A beérkezett válaszok alapján kiszámította, hogy Franklin Delanot újból megválasztják az Unió elnökévé. Az elnökválasztás után kiderült, hogy egy százalék eltéréssel eltalálta a szavazatarányt. A sikeren felbuzdulva 1935-ben felállította az Amerikai Közvéleménykutató Intézetet.

Az Egyesült Államok területe hét kerületre

A milliárdos Rockefeller unokája délibábos gazdasági elképzelésekre pazarolja vagyonát

Mindenki emlékezik még John Rockefellerre, aki néhány néhány esztendővel ezelőtt halt meg közel száz esztendőskorában. A petroleumkirály, ahogy nevezték, a Standard Oil Company vállalatnak megalapítója volt és sokáig állott az amerikai petroleumtröszt élén. Aggkorában minden üzleti tevékenységtől visszavonult a sokszoros milliárdos és kizárólag emberbaráti célok megvalósításával foglalkozott.

A késői bibliai ember rengeteget áldozott jótékony művészi és tudományos célokra.

Egyedül a csikágoi egyetem javára tíz millió dollárt adott, megalapította az orvosi és biológiai világhírű Rockefeller-intézetet, de bőven ömlöttek dollárjai Európába is, amelynek a legutóbbi világháboru utáni felépítésére rendkívül sokat áldozott.

Mindeme káprázatos adományok ellenére is a Rockefeller-családot nem kell féltetni. Maradt még számukra vagyon bőven, sőt ma is Amerika leggazdagabb milliárdos családja közé tartoznak a Rockefellerek. Mindegyikük között azonban leggazdagabb mégis Rockefeller Adrich, a hírneves John unokája, aki a közönségesebb üzletektől elfordulva most már azon töpreng, hogyan szerezhetne még több hirt és dicsőséget családja ügyis közismert nevének.

A fiatal Rockefeller Adrich valami nagyot és maradandót akart alkotni a közgazdasági politika terén.

Ettől a gondolatától indítva szerkesztette meg még a mult esztendőben emlékiratát, amely főleg azt szorgalmazta, hogy kiépítsék az Egyesült Államoknak Közép- és Délamerikához való legszorosabb gazdasági kapcsolatát. Az emlékiratot azután Harry Hopkins, Rooseveltet legbizalmasabb barátjának küldötte el, aki legnagyobb örömmel fogadta a tervet.

Csakhamar megalakult a propagandairóda Rockefeller elnökletével és hála az ő tevékenységének és áldozatkész közreműködésének az üzem rövidesen háromszáz millió dollár költségvetéssel dolgozott. Azonban a kormány

és a régi hivatalok bizalmatlan szemmel nézték a vállalkozást és dilettánsok irodájának nevezték.

Rockefeller maga mindössze harminckét éves állandóan mosolygó és megingathatatlanul szívélyes mindenkivel szemben. Azonkívül direktóriumában ott ül a nemzeti bank egyik alelnöke is, mint a pénzügyi osztály igazgatója. Résztvesz továbbá a vezetésben az United Press egyik szerkesztője is, egy egyetemi tanár, mint a kulturügyek referense, egy reklámvállalat volt főnöke, egy rádió- és egy filmszakember.

A propagandabizottság tehát sokoldalú, mint láthatjuk. És mégis éppen oly kevésbé biznak benne a délamerikaiak, mint az északamerikaiak. Délamerikai államai ugyanis meg vannak győződve arról, hogy az ő Európával való természetes kapcsolataikat egy mesterséges Északamerikától való függőséggel akarják pótolni. És ezt a meggyőződést nem tudja megmástitani az a tény sem, hogy nagy technikai bizottság érkezett Közép- és Délamerikába a Rockefeller államába. Pedig az ország területén több millió, sőt több száz millió Egyesült Államok bankjai is.

van felosztva és minden kerületben az állandó enterju-alanyok közül aránylagosan annyit kérdeznek meg Gallup ügynökei, amennyi az Unió lakosságához viszonyítva, az illető helyen lakik. Például, ha a közép-nyugati kerületben az Egyesült Államok lakosságának husz százaléka él, a kikérdezettek számának — átlagban csupán hat hét ezer személy — egy ötöde kerül ki abból a kerületből.

A kikérdezettek fele a husz és negyven év közöttiek közül rekrutálódik és ugyanevak ötven-ötven százalékban oszlik meg a férfiak és nők közötti arány.

Gallup azonban még ezen túlmenően a társadalmi osztályok megoszlását is figyelembe veszi.

Minden tízenkeddiki személy közül egynek színesnek kell lennie, mert a colored man-ek ilyen arányban élnek Amerikában.

George Horace Gallup ma személyiség hazájában. Nevét legalább úgy ismerik mint a President-t, pedig azt minden valamirevaló yenki büszkén mondja ki és boldog, ha valami intimpista-szerű ténétet elmesélhet róla családjának. Színésznők és politikusok szerződése és pályafutása megsemmisülhet, ha a Gallup-intézet azt állítja, hogy nem érdemes foglalkozni velük, mert valószínűleg nem business. A kis ismeretlen újságíró nehéz, göröngyös utat tett meg egy évtized alatt. Pályafutása igazi amerikai karrier (Zero.)

Hatvan millió dollár kölcsönt kapott Argentína, hogy a gabona és a hus eladhatatlansága nyomán fellépett krízis enyhüljön.

Huszonöt millió kölcsönt kapott ugyanezen célból Brazília. Tizenegy milliót kapott cukorgyár alapításra Kuba s jó néhány milliócskát kaptak Peru, Csile, Nicaragua államok is.

Vannak azonban Rockefellernek még más célkitűzései is. Független gumigyártást akar öt déli államban. Általános amerikai ösztönködésen munkálkodik az ércutatásban. Ecélből már meg is alakult a pán-amerikai mérnökakamara. Pánamerikai autótutakat is terveznek, azonkívül orvosok természetudósok ösztönködését, akik majd együttes erővel

Amerika tizennégy legpusztítóbb betegségét kiirtják.

Végül zenészek, művészek, írók csatasorba állításával kultureserét is javasol az a valóban sokoldalúan tevékeny propaganda bizottság. Az elgondolás szép és nagyszerű. Csak az benne a hiba, hogy mindezt a mai háborus viszonyok között nem lehet megcsinálni. Ezért kétféle a mozgalom sikerét a régi gyakorlott hivatalnokok és szakemberek.

Rockefeller terveit ugyanis nem lehet megoldani kölcsönök segítségével. A délamerikai államokat nem lehet ellátni azokkal az árukkal, amelyeket Európából nem kaphatnak. Mert ezekre az árukra szüksége van Északamerikának is.

Ilyen gazdasági tevékenység ellentétben állana védelmi programjával.

Mert Északamerikának épp az kell, ami Délen hiányzik. Azonkívül hiányzik a hajóter is, miután Amerika most májdnem egész kereskedelmi flottájával Angliának szállít, s májdnem odáig vonul előre, amióta új támaszpontjait megszálta.

Propagandával és kölcsönökkel tehát Északamerika és Délamerika szorosabb gazdasági ösztönködését nem lehet megteremteni.

Meddő e kísérlet és meddő áldozatok az oly bőven pazarolt Rockefeller-milliók.

Az öreg Rockefeller jobb befektetést eszközölt, ahogyan ő áldozta milliárdjait politikai vagy kulturcélra. És ha élne, bizonyára nem volna elragadtatva, hogy milyen költséges műkedvelői politikát üz a Rockefeller-unoka.

M. URSU

miniszterleg engedélyezett szakiskolájában (Timisoara I., Bul. Reg. Ferdinand 1 sz., I. em.) 6. évi szeptember 10-én gyors- és éépírási, valamint irodai kiképzést célzó tanfolyam nyílik Felvilárosítás és beiratás: 11-1 és 16-17 órák között a II. ker. Rozalia-u. 6 sz. a. (a Rozalia-kápo na mellett)

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 30.—
lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyá-
raknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes
előfizetési díj kétszerese.

Tanulságos történetek

JELLEMZŐ...

Gyűlést tartottak az Állatok. Valami reformról
volt szó. Nagy szölamok, nagy handabandázások és
mint ilyenkor lenni szokott, semmi eredmény.

Végre az általános zűrzavaron egy hang vágott
keresztül. Az eddig hallgatag Papagály szólalt meg.

— Nem szeretem a sok beszédet! Tenni!

— Ez az! — ordított a tisztas társaság. — Hall-
juk! Halljuk. Mély esend. Mindenki izgatottan figyel.

— Nem szeretem a sok beszédet! Tenni!

Mikor már vagy öt perce ugyanezt mondogta, csa-
lódottan fordult el tőle. Egyebet nem tudott...

MINDENEKELŐTT...

— Soha senkit nem bántottam, máséban kárt nem
tettem, idegen fűvön nem legeltem, panaszkodott az
ártatlan szemű kis Bárány pártfogójának, a Kuvasz-
nak...

— Nem értem, sehogysem értem! — vallotta be
őszintén a Kuvasz. Hogy lehet az, hogy téged min-
denki szeret, mindenki becéz, mindenki ártatlannak
tart, olyant is láttam, aki összecsókol és mégis meg-
ölnék... Pottyantanak esetleg egy-két könnyet, szid-
ják a Farkast, halálos ellenségedet vérengzőnek, fene-
dnek, mert állítólag egyszer csufosan becsapott té-
ged, örök elretentő példaként idézik s mégis... mégis
... Várj, majd megkérdem a Vezért, ő sokat forog em-
berek között, nagyon bölcs!

Bölcsökhöz illő komolysággal hallgatta végig a
Szamár. Nagy füleit amennyire tudta kihegyezte, ne-
hogy elszalassza a lényegét. Ő sem értette. Megkérd-
dezte a Pásztor.

— Erre még sohasem gondoltam! — vallotta be
őszintén a Pásztor. — Elmegyek megkérdem a jó
Istent.

— Nézd! — mutatott a jó Isten a keresztre.

— Dehát miért!? Hiszen ártatlan volt!

— Pénzért!

— Borzasztó! — háborodott fel a Pásztor...

Másnap mégis hiába sirt a szegény Bárány, hiába
szólt mellette a Kuvasz...

— Sajnálak, nagyon sajnállak! — érzenyke-
dett a Pásztor. Tudom, hogy ártatlan vagy, tudom,
hogy a kegyetlen emberek megölnék...

— Ha tudod, ne add el, — szólt közbe a Kuvasz.

Miért add el?!

— Pénzért...!

(p. d. b.)

**— ÁLLAMPOLGÁRI KÖTELESSÉG A KÖL-
ÖSÖNJEGYZÉS.** Bucurestiből jelenti a Rador, hogy
a visszacsatolási kölcsönjegyzés állampolgári köte-
lesség, de ugyanakkor eszményi kamatozási lehe-
tőség a megtakarított pénz részére.

**— Popescu tábornok-beliügyminiszter Resitan és
Oravitan.** A belügyminiszter az elmúlt héten, szemle-
utja alkalmával, Resita és Oravita városokat látog-
gatta meg.

— A pápai nuncius kihallgatása. Antonescu Mihai
miniszterelnökhelyettesnél. Bucurestiből jelenti,
hogy Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes augusztu 29-én
kihallgatáson fogadta Cassulo Andrea bucarestii pápai
nunciust. Amaya argentin követet és Jacques Truellet
Franciaország meghatalmazott miniszterét.

— Vörösellenes francia önkéntesek. Vichyből je-
lenti a Rador, hogy a francia kommunista ellenes ön-
kéntesek csoportjába jelentkezett személyiségek kö-
zött van Jacques Doriot, a francia néppárt elnöke és
Jean Fontenoy, a párt egyik vezetőtagja is. Ugy tud-
ják, hogy Marcel Deat is önként jelentkezett a bolse-
vizmus elleni haragra.

**— Megváltoztatták a kereskedelmi liceumok felvételi
rendjét.** Bucurestiből jelenti, hogy a hivatalos lapban
megjelent rendeltetvény megváltoztatta a kereskedelmi
liceumok felvételi rendjét. Ennek értelmében a jövőben
az elméleti gimnáziumok negyedik osztályát végzett ta-
nulók különbözeti vizsga után felyehetők a kereskedelmi
liceumok ötödik osztályába.

— Könyvgyűjtés a katonák részére. Bucurestiből je-
lenti a Rador: A harc téren küzdő katonák részére a pa-
tronázsbizottságok könyveket gyűjtöttek. Felkérik min-
denkit, hogy felesleges könyvét juttassa el a megyei pa-
tronázsbizottsághoz, amely azokat továbbítja a köz-
pontba.

**— A német propagandaügyi miniszter Pozsony-
ban.** Pozsonyból jelenti a Rador: Göbbels német bi-
rodalmi propagandaügyi miniszter tegnap reggel Poz-
sonyba érkezett, ahol részt vett a dunai mintavásár
megnyitásán. Göbbels kihallgatáson jelent meg a
szlovák államelnöknél is s még a mai nap folyamán
visszatér Berlinbe.

— Menzies: Ausztrália hadügyminisztere. Am-
szterdamból jelenti a Rador: Hír szerint Menzies, a
lemondott ausztráliai miniszterelnök bennmarad a
kormányban és a hadügyi tárcaát veszi át. Menzies
utódja Padden lett, aki egyben pénzügyminiszter is
maradt.

— Pályázat segédlelkési állásra. A timisoarai
református egyház pályázatot hirdet segédlelkési
állásra. Javaldalom: előszobából, butorozott szobából
és fürdőszobából álló lakás, havi 6000 lei készpénz,
melynek adóját is az egyház fizeti, államsegély és
stólarészesedés. A pályázatok szeptember 7-ig a timi-
soarai lelkesi hivatalba (Str. T. Cipariu 1. sz.) küld-
endőek.

— Amerika újabb hajókat foglalt le. Newyorkból
jelenti a Rador: Az Associated Press értesülése sze-
rint az amerikai tengerészeti hatóságok az Egyesült
Államok legutóbbi rendelete értelmében birtokba
vették a hadviselő hatalmaknak az amerikai kikötők-
ben horgonyzó százhatvannyolc hajóját.

— Lezuhant a hetedik emeletről. Bucurestiből
jelenti: A Calea Victoriei 101 számú palotában
Andreas Eugenia 17 éves háztartási alkalmazott este
nyolckor a hetedik emeletről lifttel akart leszállani, a
sötétben azonban nem vette észre, hogy a lift éppen
lent van, belépett a felvonó-helyiségbe és lezuhant a
negyedik emeleten lévő felvonó tetejére. Egyik lába
eltört és egyéb sérüléseket szenvedett. A kihívott
mentők a kórházba vitték. Állapota nem életveszélyes.

**— A MAGYAR KORMÁNY TELJHATALMU
RENDELKEZÉSI JOGKÖRÉT MEGHOSSZABBÍ-
TOTTA.** A Rador budapesti jelentése szerint a ma-
gyar kormány teljhatalmu intézkedési jogkörét a há-
boru egész tartama meghosszabbította. Ez a rend-
kívüli felhatalmazás szeptember másodikán járt
volna le.

— Letartóztatott szélhámós. Sibiuból jelenti:
Helju Traian rendőrkomiszár megbízást kapott, in-
dítson vizsgálatot Britz Otto hentes ügyében, aki a
városban több szélhámosságot követett el. Britz há-
zassági ígéretet tett Vékony Gizella nevi ismerősének,
akitől nyolcvanezer leit vett fel s az összegnek nya-
kára hágott. Pár nap múlva Avrigon faképnél hagyta
Vékony Gizellát és visszatért Sibiuba, ahol hat egyén-
nek azt ígérte, hogy talpbőr és hájat szerez nekik s
e célból „csékély” ötvenegyezer leit vett át tőlük. A
pénzt ezuttal is más célra fordította. Britz Ottót elő-
állították az új vétségben.

**— Anglia, Amerika és Kina a Távolkelet béke-
rontói.** Tokióból jelenti a NNT: A japán hírszolgálati
iroda szóvivője felhívta Angliát és Amerikát, szöge-
zék le álláspontjukat. Nem tudható mit tartalmaz
Konoye heregneek Roosevelthez intézett üzenete, de
a japán népet semmi sem befolyásolja. Csankaisiek
Kinája, Anglia és Amerika a Távolkelet békebontói.

— JEGESŐ BARLADON. Barladról jelenti,
hogy ott a legutóbbi felhőszakadás alkalmával veré-
tozás nagysága jégcszemek hullottak alá a magasból,
szerencsére azonban a jegeső nagyon rövid ideig tar-
tott és nem okozott kárt a vetésekben és a szőlőkben.

— Hány külföldi diák tanul Németországban?
Az idei főiskolai vizsgák után megállapítást nyert,
hogy a háboru nem befolyásolta a német egyete-
mek látogatottságát. Ezévbén 4638 külföldi diák ta-
nult a német egyetemeken, melyek tíz és fél szá-
zaléka csak nő. Legtöbb a bolgár hallgatók száma:
1375. Sorrendben utának következnek a törökök
(197), szlovákok (181) és norvégok (160), akikén kí-
vül sok román, magyar, japán, holland, kínai, per-
za, görög, svájci, olasz, dán, szír, svéd, spanyol,
portugál diák tanul Németországban, azonfelül
észak- és délamerikaiak is. Legtöbb külföldi hall-
gatója a műgyógyemeknek van, de számosan látog-
gatják az orvosi és természettudományi kar előadá-
sait is. A városok közül Berlin vezet: 820 idegen
nemzetiségű főiskolai hallgatója van, az egyetemek
közül viszont a müncheni műgyógyem tanul a
legtöbb vidéki diák.

Bizonytalan dátum

— Inkasszálni jöttem, ön három részlettel el-
maradt...

— Nézze, mester, éppen most állítottam ki a
postai feladóvénynt az ön számára

— No végre.

— S amint pénzem lesz, fel is adom a vé-
vénynt...

Válóparadicsom

Amerikában tudvalevően sok olyan kis állam
van, melynek törvényei egészen egyszerűvé teszik
a házastársak válását. Egyes ilyen helyek egye-
nesen abból élnek, hogy minden házaspárt kész-
ségeesen elválasztanak egymástól, ha odajön és
néhány napig ott lakik. Ezek közt a válóparadi-
csomok közt van azonban egy, mely csodálatos-
képpen a legboldogabb házasságok hazája. A St.
Laurence öbölben fekszik a kis Edvardherceg
sziget, melynek 1835-ben adta meg a kanadai kor-
mány azt a jogot, hogy a válóperenkél nem kell
semmi formásra tekinteni, elég ha a két házás-
fél egyszerűen kijelenti, hogy nem kíván tovább
együtt élni s a bíró erre azonnal kimondja a vá-
lást. Ennek ellenére 103 esztendő óta a szigeten
egyetlen házaspár sem vált el. Az évszázad folya-
mán egyszer történt meg, hogy jelentkezett a bi-
róságon egy házaspár és kérte a válás kimondá-
sát, de mielőtt a válást kimondták volna, már
visszalétek s kijelentették a bíró előtt, hogy
mégis megdondták a dolgot s nem válnak. Ugy
látszik, hogy itt is igazolódik az a tétel, hogy a
tiltott dolgok kívánatosak, viszont ami nagyon
egyszerű, az eszükbe sem jut az embereknek.

— A braşovi római katolikus fiugimnáziumban
a javítóvizsgálatok szeptember 2-án reggel 8 órakor
kezdődnek. Az elsőosztályos növendékek felvételi
vizsgálója ötödikén reggel 8 órakor lesz, az ötödik osz-
tályosoké pedig harmadikán délelőtt. Beíratási díjak,
tandíjak és vizsgadíjak ugyanazok, mint az elmúlt
tanévben. A tanévnyitó ünnepélyt szeptember 8-án,
délelőtt 9-kor tartják, másnap pedig reggel 8 órakor
megkezdődik a tanítás.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-
féle GENIUS arccrém, esteli és nappali haszná-
latra. 1 téglay ára le 60.—, GENIUS-puder 1
doboz ára le 60.— FÖLDES GYÓGYSZER-
TÁR, ARAD.

Rádió

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 31.

Bucuresti: 8 Indulók, hírek, hangverseny. 9.30
Istentisztelet közvetítése. 12.20 Roman zene. 12.30
Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14
Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek
órája. 15.40 A falu órája. 17.40 Előadás. 18 Zenekari
hangverseny. 18.45 Előadás, 19 Olasz nyelvű hírek.
19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó. 23 Német nyelvű adás,
hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek.
23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol
nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I. 8 Hanglemek, 8.45 Hírek. 10.45 Re-
formátus istentisztelet, 11.15 Egyházi ének és szent-
beszéd. 12.30 Zenekari hangverseny. 13 Hangképek
S. ováta fürdőről. 13.45 Hírek. 14 Hanglemek. 15
Gazdasági tanácsadó. 15.45 Cigányzene. 16.40 Előadás
a „Fiatal Jókai” címmel. 17 Hírek. 17.20 Katonamü-
sor. 18 Szini Gyula egyik novellájának felolvasása.
18.25 Táncczene. 19 Hírek. 19.20 Rádióriport a nem-
zetközi Balaton-i Hét megnyitására. utána sporthi-
rek. 20.30 A hős című vígjáték előadása. 21.40 Hírek.
22.10 Cigányzene. 23 Idegen nyelvű hírek. 23.25 Táncc-
zene. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 1.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20
Hanglemek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50
Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hangle-
mek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.45
Előadás. 18 Zenekari hangverseny. 19.15 Balletzene.
19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó. 23 Német nyelvű adás,
hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek.
23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol
nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I. 6.40 Zenés ébresztő, utána torna. 7
Hírek, utána hanglemek. 10 Hírek. 10.20 Előadás a
jó szomszédság címen. 10.45 Előadás Kőleseyről.
12.10 Hanglemek. 12.40 Hírek. 13.30 Cigányzene.
14.30 Hírek. 15 Arfolyamhírek. 15.20 Demény Magda
zongorázik. 15.50 Ruprecht Ferenc énekel. 16.15 Elő-
adás „Párhuzamok és ellentétek Kazinczy Jókai és
Mikszáth munkáiban”. 16.45 Hírek. 17.15 Előadás
Mindnyájunk gondja címen. 17.35 Zenekari hangver-
seny. 17.50 Tréfás előadás „Buta emberek” címmel.
18.35 Előadás „Magyar hadak orosz földön a száza-
dok folvamán” címmel. 19 Hírek. 19.20 Énekkari
hangverseny. 19.40 Előadás a Téli palotáról. 20 Az
operaház zenekarának hangversenye. 21.40 Hírek.
22.10 Hanglemek. 23 Idegen nyelvű hírek. 23.20 Ci-
gányzene. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

Tizenhatalmas majom „partaszállása”

Newyork kikötőjébe érkező hajórakomány érkezett: tizenhatalmas majom! Az állatot Délamerikából az Egyesült Államok orvosi intézetei számára rendelték, ahol tudvalegőleg értékes kísérleti anyagok a majmok. Jellemző, hogy a hajóúriány következtében a majmok szállítása is nehézségekbe ütközik és csak korlátozott mennyiségű kísérleti állatot kapnak az amerikai laboratóriumok. A háború előtt egy Délamerikából hozott majom nyolc dollárba került, most ugyanannak az ára: tizenhat dollár. Hja, a majmokat is kiszorítják a hajókról a pluto krácia üzletei!...

— **Ujkenyéri urvacseraosztás az aradi református egyházban.** Az aradi református egyházban ma, vasárnap délelőtt ujkenyéri urvacseraosztás lesz. Délelőtt 10 órakor a belvárosi templomban az istentisztelet keretében Kovács Zoltán vallásnár prédikál és osztja az urvacserát és ugyancsak délelőtt tíz órakor urvacseraosztás lesz a mossótytelepi református templomban is.

— **Hogyan fizetendő a betegsegélyzői bírság?** Az aradi betegsegélyző pénztár ezuton közli a munkaadókkal, akik alkalmazottukat hanyagságért vagy a szolgálat nem teljesítéséért megbírságozzák, hogy a bírság összegét a betegsegélyzőhöz kell befizetniük. A bírsággal egyidejűleg nyilatkozatot kell adniok, amelynek az előbbi adatokat kell tartalmaznia: A vállalat elnevezését; annak feltüntetését, hogy egyéni, társas-cég-e, részvénytársaság, szövetkezet, stb.; mivel foglalkozik a cég; helység; a bírság összege; az alkalmazott neve és a betegsegélyzői könyvecske száma.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pírula.** Székrekedés, bélelgyulladás, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

— **Az olasz hivatalos jelentés szerint Észak-afrikában előrsi harcok folynak.** Az angolok bombázták Bengazit, ahol néhány polgári személy megsebesült. Az utóbbi napokban az olasz tengeri egységek a légierő közreműködésével a Földközi tengeren elsüllyesztettek négy ellenséges buvárnaszádöt. Egy olasz buvárnaszád nem tért vissza.

— **Aradi járműtulajdonosok figyelmébe.** Az aradi rendőrség felszólította az aradi és aradmegyei járműtulajdonosokat, hogy akik az utóbbi időben cserélték lakhelyüket vagy azt a jövőben megváltoztatják, 48 órán belül írásban jelentsék a rendőrség közlekedésügyi osztályának. Az írásbeli jelentésben feltüntetendő az új lakhely pontos címe is.

DIÁKRUHÁKAT

legszébben fest, tisztít

KNAPP

modernül berendezett vállalata Arad, Strada Brătianu 2-4. szám. (Minorita-palota). — Strada Episcopul Radu 10.

— **Kommunistaellenes egyesület Dániában.** Kopenhágából jelenti a Rador: Hartel, a dániai parasztpárt vezetőjének kezdeményezésére Dániában kommunistaellenes egyesület alakult, amelyhez más pártok is csatlakoztak. Ez az egyesület harcot indít a kommunista aknamunka ellen, ezenkívül egyik célja Finnország megsegítése a bolsevizmus elleni harcában és új jövőjének kialakításában, mert a szabad és erős Finnország jelentős tényezője lesz Dánia s egyben egész Észak-Európa jövőjének is.

— **A kivénült bika helyett a községi előjárót ütötte le az alkalmi hóhér.** Tragikomikus szerencsétlenség történt az elmúlt napon Ujgyalla községben. Az előjáróság elhatározta, hogy a falu kivénült bikáját „kivégezteti”, mivel azonban a községben nincsen mészáros, a kisbíró jelölték ki a bákó szerepére. A kivégzésre testületileg kivonult az előjáróság is. A kisbíró fejével akarta homlokra sujtani a bikát, az állat azonban, amelynek nem kötötték be a szemét, félreugrott a csapás elől. A nekilendült fejze így nem a „halálraítélet”, — hanem a közel álló egyik előjárót találta el. Szerencsére a komáromszentpéteri kórhóros éppen a faluban tartózkodott és elsősegélyben részesítette a súlyosan sérült esküdte.

— **A kimenő: — Ma este igazán nem kell elmened hazulról — szól a takarékos háziasszony könnyelmű férjéhez. — Gondolj arra, hogy a jövő hónapban lesz a lányod eljegyzése.**

— **A jövő hónapban? No, de hisz addigra igazán hazakerülök...**

— **Az ünnep miatt elmaradt Aradon a péntek esti elsőfélék.** A pénteki román egyházi ünnepre való tekintettel a szokásos péntek esti elsőfélék gyakorlatot nem tartották meg. A jövő hét péntekjén és a következő pénteken megtartják az elsőfélék gyakorlatokat.

— **Újabb eukorosztás Aradon.** Az aradi városi ellátásügyi hivatal közli a cukrot feldolgozó ipari vállalatokkal (gyárakkal), hogy jelentkezzenek a Socorom eukorleraktnál, ahol megkapják augusztusra engedélyezett rendkívüli eukoradagukat. A pót-adag a rendes havi mennyiség felét teszi ki.

— **A Marosba fulladt.** Simovics Adolf aradi 4 éves Adolf nevű fiaskája fürdeni ment a szabad Marosba és mivel gyenge uszó volt, elkapta az ár és a víz alá merült. Az eset szemtanúi későn érkeztek a hullámokkal küzdő fiúcskához.

— **Tanévnyitás az aradi római katolikus főgimnáziumban.** Az aradi róm. katolikus főgimnáziumban a javítóvizsgák szeptember elsején reggel 8 órakor kezdődnek, a felsőbb osztályosoké pedig másodikkán lesznek; negyedikkán az ötödik osztályosok felvételi vizsgáját tartják. A II—IV. és VI—VIII. osztályos aradi tanulók beiratása negyedikkán, az I. osztályosok felvételi vizsgája ötödikkán, hatodikán pedig az I. és V. osztályos tanulók és a vidékiek beiratása lesz. Veni Sancte 8-án reggel 9 órakor, míg az előadások 9-én reggel 8 órakor kezdődnek. Beiratási díj 560 lei a katolikusoknak, 660 lei a másvallásúaknak. Az előírt okmányok nélkül senki sem vehető fel. Intézeti sapka és karszám viselése kötelező.

— **Még két hónap!** A Rador newyorki jelentése szerint a Newyork Journal American cikkben foglalkozik a Szovjetunió sorsával és azt írja, hogy ez két hónapon belül eldőlt. Akkor majd az Egyesült Államok is folytathatják azelőtti politikájukat, hogy elsősorban a beföldi problémákkal törődnek és nem hagyják magukat idegen országok emigránsaitól vezetni.

TRANSILVANIA magyar FOGMŰTEREM

Alapítva 1920-ban.

Meurești, Str. Buzesti 12. Telefon 4.16.96.

Műfogak speciális készítése!!! Arany, porcellán és platina színű fehér fémből. Pontos, lelkiismeretes és tartós munkák. Fizetési feltételek és kedvezmények. Rendelés vasárnap délelőtt is!

— **Az aradi katolikus óvodába a beiratkozások szeptember 1-én kezdődnek.**

— **Hol vásárolhatók Aradmegyében a betegsegélyzői bélyegek?** Az aradi betegsegélyző pénztár közli az érdekeltekkel, hogy a betegsegélyzői bélyegek az alábbi helyeken vásárolhatók: Aradon a nagytrafikokban, a megyében pedig az alábbi közösek dohánytőzsdéiben: Chisineu-Cris, Curtici, Gurahont, Ineu, Nadlac, Pancota, Barzava és Sf. Ana. A tőzsdékben nem kérhetik a betegsegélyzői könyvecske felmutatását, azt csak a betegsegélyző pénztár ellenőrei ellenőrizhetik, de ők is láttaozás után azonnal visszaadják.

— **Repülők, vigyázzai a töltőtollra!** Néha egészen különös és váratlan meglepetésben van része a mai embernek. A nagy magasságokra felszálló pilóták észrevették, hogy odafenn néha minden látható ok nélkül folyni kezd a zsebükben levő töltőtoll s nagy úntapacsétet kap a ruhájuk. Leszálláskor aztán kiderül, hogy semmi baja sincsen a tollnak. Elég nehéz volt rájönni a magyarázatra. A töltőtoll tintatartályában mindig van kevés levegő s ez a levegő lenn a földön szorult bele. Fenn azonban, nagyobb magasságban jóval kisebb a légnyomás és ezért a bezárt levegő kiterjed és kinyomja a tintát. A sztratoszférába repülők tehát ne vigyenek töltőtollat magukkal!

— **Az aradi katolikus magyar elemi finiskolában a beiratások szeptember 1-5. napján eszközöltetnek.** Hivatalos órák délelőtt 8-12, délután 4-6 között.

Az amerikai nép a háboru ellen van

Newyorkból jelenti a Rador: Carran demokrata szenátor a Chicago Tribune című újság tudósítójának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy az amerikai kormány egyes vezető tagjai megkísérelték, hogy az Egyesült Államokat belesodorják a háborúba. Roosevelt bizalmas munkatársai, mint Hopkins és Ickes azt remélték, hogy sikerül az amerikai közvéleményt előkészíteni a háborura, azonban

nem volt bátorságuk, hogy álláspontjukat a kongresszus előtt is fentartsák, mert tudták, a kongresszus és az amerikai nép a háboru ellen van. Ezek a politikusok mindenáron incidenst akartak előidézni, mert úgy gondolták, hogy akkor elkerülhetetlen a háboru. A demokrata szenátor végül kifejtette, hogy ellenzi a szovjetek megsegítését, mert az Egyesült Államok lakosságának nyolcvan százaléka ellene van a háborus beavatkozásnak.

— **Felvétel az aradi római katolikus magyar tanonctanfolyamra.** A javítóvizsgák ideje szeptember 1. délután 3 óra. Ugyanakkor tartják a pót-vizsgákat azok részére, akik a tanév végén valamely vizsgáról elmaradtak. A beiratások szept. 1-15. között vannak, naponta délután 5-7 óra között. A tandíj és beiratási díj ugyanaz, mint az állami tanonctanfolyamon. Tankönyveket s tanszereket a tanoncok az iskolától kapnak. Fölvételre jelentkezhet minden magyar nemzetiségű tanonc Zsidókat fölvenni nem lehet. A tanítás kezdete október 1.

— **Osodával határos menekülés egy autoszerencsétlenségből.** Bécsből jelenti: Osodával határos módon menekült meg Liebig Frigyes bécsi fiatalember. A wieneni kerületben a pálosok temploma előtt át akart menni az uttesten. Az utca kelős közepén leejtette a kocsiját. Lehajolt, hogy fölemelje s nem vette észre, hogy egy személygépkocsi teljes sebességgel szágulda feléje. A járókelők dermedten álltak meg, kikerülhetetlennek látszott a katasztrófa. A gépkocsi vezetője is későn vette észre Liebiget és csak közvetlenül előtte rekeztet le. A kocsi a hirtelen fékezéstől kettős bukfcencet vetett, átvágódott Liebigen és ég felé fordított kerekkel maradt a kövezeten. Perceken belül ott termettek a mentők, de kiderült, hogy dolguk nem igen akadt. Liebiget csak horzsolta a feje fölött átbukfcencezett gépkocsi, úgyhogy a mentők a helyszínen bekötötték, majd hazahozták. A gépkocsi vezetője és két utasa a kettős szaltó ellenére is csak kisebb zúzódásokat szenvedett. A szerencsés kimenetelű közlekedési baleset egyetlen komoly sérültje a gépkocsi volt, azt tüzoltók szállították el.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, augusztus 31-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Danciu (nagykórházzal szemben), Vojtek (Regina Maria-ut és Moise Nicoara-utca sarok), Berger (Saguna-ut és General Coanda-utca sarok) és Bernáth (az állomás-szal szemben).

Hétfőn, szeptember elsején Aradon a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Angel (Catedralei-tér), Omescu (Regina Maria-ut és Alexandri-utca sarok) és Kesztenbaum (a gyermekórházzal szemben).

Augusztus 30-tól szeptember 5-ig Brassóban a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Singer (Regele Mihai-ut 20) és Eichhorn (Calea Victoriei 39.)

Mozi

Aradon a mozik műsora vasárnap a következő: Corso: Ki a hamisító? (Német film.) Fórum: Árviz Indiában (Angol film.) Hétfői műsor: Corso: A pillangókisasszony (Olasz film.) Fórum: Árviz Indiában (Angol film.)

CORSO (ARAD)

Tel. 23-64

Egyedüli mozi Aradon, nyitott tetővel

Ma utoljára!

A legizgatóbb és legölletesebb német bűnügyi film

Ki a hamisító?
Ki a hamisító?

KIRSTEN HEIBERG
RUDOLF FERNAU

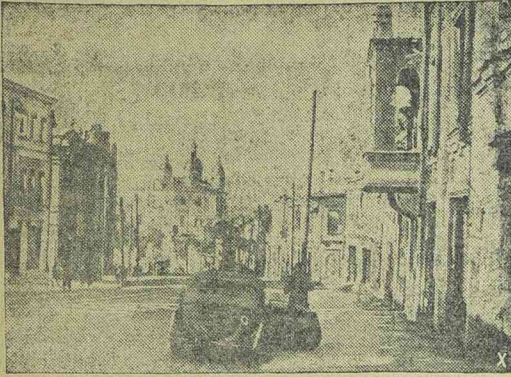
Hétfőre ezrek és ezrek kívánságára csak 3 napra visszahoztuk PUCCINI halhatatlan remekművét a

Pillangó kisasszony!

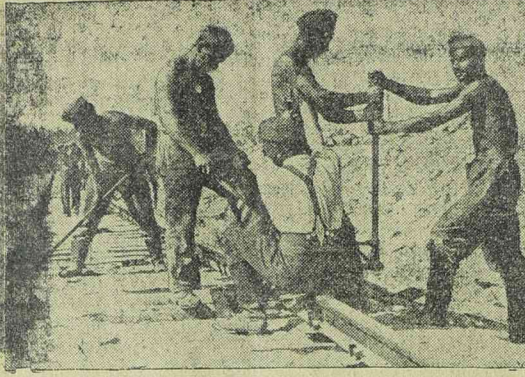
MARIA CEBOTARI
LUCIE ENGLISH

Előadások 11:30, 3, 5, 7:30, 9:30-kor

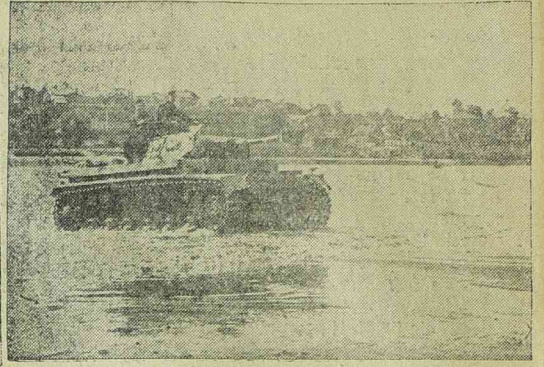
Híradó

A szolenzki székesegyházban ismét megkezdődtek az istentiszteletek.

A bolsevisták által megrongált vasutvonalat német munkások szorgalmasan kijavítják.

A német tankok a keleti fronton sem ismernek akadályt.

= KÖZGAZDASÁG =

Minisztertanácsi döntés

Szeptemberben már a felemelt köztisztviselői fizetésekét folyósítják

Fogyasztási szövetkezeteket létesítenek a közzintézmények mellett

A többgyermekes tisztviselők prémiumot kapnak

Pénteken este Antonescu Mihai miniszterelnök-helyettes elnökletével a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak. Az ülésen jelen volt Marinescu Ion nemzetgazdasági és Busila Constantin mérnök közlekedésügyi és közmunkaiügyi miniszter, Zwiedeneck tábornok románosítási és telepítési államtitkár, Pana földművelésügyi minisztériumi, Vulcanescu pénzügyminisztériumi és Negel közellátási államtitkár.

Antonescu Mihai miniszterelnök-helyettes ismertette a besszarabiai és bukovinai közigazgatási státumot magában foglaló rendeletek elveit és azokat a módosításokat, amelyek szerint az anyaországbeli törvényeket a két visszacsatolt tartományban alkalmazni, illetve bevezetni.

A gazdasági minisztertanács ezután a köztisztviselők fizetésemelésének ügyével foglalkozott. Elhatározták, hogy szeptember hónap végétől

már a felemelt fizetésekét folyósítják.

A miniszterelnök-helyettes javaslatára a többgyermekes tisztviselőknek az emelésen kívül prémiumot is adnak, azok pedig, akik különleges szolgáltatásokat hoztak az országnak, jutalmat kapnak.

Elrendelte a minisztertanács, hogy szeptember

végéig az Antonescu tábornagy-államvezető intézkedésére annak idején felállított kantinek kivül

a minisztériumok mellett fogyasztási szövetkezeteket létesítenek, ahol a tisztviselők beszerzési árban juthatnak hozzá a közszükségleti cikkekhez. Hasonló szövetkezetek létesülnek a megyei és városi tisztviselők részére is.

Ezek létrehozásában a tisztviselői egyesületek és segélytársulatok közreműködése válik majd szükségessé. Marinescu Ion nemzetgazdasági miniszter megbízást kapott a kérdés kereszttüvelének tanulmányozására.

Zwiedeneck tábornok románosítási és telepítési államtitkár vázolta az irányelveket, amelyek szerint a földművelésügyi minisztériummal történő egyetértésben a visszacsatolt területeken a földmivelők telepítése megvalósul. Busila Constantin mérnök beszámolója után, aki az ország utárlózatának újja-építési helyzetét ismertette a minisztertanáccsal, több közzgazdasági jellegű ügy elintézése után a tanácskozás befejeződött.

Módosították a részvénytársaságok és betéti társaságok működéséről szóló törvényt

A hivatalos lapban megjelent rendelet törvény módosította a részvénytársaságok és részvényi betéti társaságok működéséről szóló törvény egyes intézkedéseit.

A módosított szöveg értelmében ugyanazon személy csak kivételes esetekben lehet igazgatósági tag kettőnél több részvénytársaságnál, illetve részvényi betéti társaságnál. A kivételek:

Három részvénytársaság, illetve részvényi betéti társaság igazgatóságában lehet tag az a személy, aki

a három részvénytársaság közül az egyiknek legalább ötödörészét birtokolja, de csakis a birtoklás idejére.

Négy részvénytársaság, illetve részvényi betéti társaság igazgatóságában lehet tag az a személy, aki valamennyi társasági tőkének többségét mondhatja magáénak.

Négynél több társaság igazgatóságának csak az igazságügyi minisztérium javaslatára adott minisztertanácsi napló alapján lehet valaki tagja.

A nemzetgazdasági minisztérium körkérdése az ipari vállalatokhoz. A nemzetgazdasági minisztérium iparfejlesztési ügyosztálya az ipari vállalatok tudomására hozza, hogy az ország ezer legnagyobb ipari vállalatához intézett körkérdések azt a célt szolgálják, hogy a minisztérium ezen az uton megismerje minden egyes iparág szükségletét. Az adatgyűjtésre irányuló munkák szeptember első napjaiban befejeződnek. Valamennyi választ figyelmesen megvizsgálják, hogy a megfelelő intézkedések meghozhassák. A minisztérium felkéri a vállalatokat, hogy a hozzájuk intézett irlapokat minél előbb juttassák el a minisztériumba.

A nemzeti bank heti jelentése. A nemzeti bank most nyilvánosságra hozott jelentése közli, hogy az augusztus 16-án befejeződött héten az aranyállomány értéke az előző heti 33 milliárd 626 millió 834 ezer 246 eiről 33 milliárd 652 millió 812 ezer 522 leire emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 83 milliárd 801 millió 516 ezer 20 leiről 84 milliárd 764 millió 812 ezer 477 leire, míg a váltópénzállomány 950 millió 423 ezer 878 leiről 1 milliárd 61 millió 439 ezer 173 leire emelkedett.

Horvátországban is bevonták az ötven- és százdináros bankjegyeket, Zágrábba jelentés szerint váratlan kormányrendelet jelent meg, amely szerint Horvátországban az ötven- és százdináros bankjegyek augusztus 28-ával érvényüket veszítették s azokat szeptember 6-ig beváltják. Háromezer dináron aluli összegeket már a benyújtásnál kuna-bankjegyekre váltották át, míg a nagyobb összegek ellenében értékjegyeket adnak ki. Ezek aztán szeptember 15-étől kezdődően kerülnek beváltásra, illetőleg azokat kuna-bankjegyekben fizetik ki. A dinárjegyek beváltását a forgalomban lévő sok hamisítvánnyal indokolják.

A szövetkezeti intézet a gabonakereskedelmi nagyvállalatok névjegyzékén. A központi gabonahivatal legutóbb tartott ülésén a szövetkezeti intézetet a gabonakereskedelmi nagyvállalatok névjegyzékének élére bejegyezte. A határozatot közölték a megyei prefekturákkal, amelynek értelmében az intézet helyi megbízottai szabadon foglalhatnak gabonavásárlással.

Az egész világot lázba hozta egy új amerikai gyógynövény

Ugy az Egyesült Államok, mint az összes európai országok tudományos köreit is megiepte az a rendkívüli siker, amelyet egy Amerikában nemrég felfedezett gyógynövény kivonata az orvostudományban keltett. Még olyan esetekben is, ahol a beteg már 10–15 éve szenved krónikus gyomor-, vese- vagy májbetegségekben, egyszerű gyógyszerek bizonyultak. A betegek, akik már minden reményüket feladták, hogy valaha egészségesek lesznek, ma köszönőlevelek tömegét küldik: a „GASTRO-D” használata után, amely ennek az amerikai gyógynövénynek kivonata.

„GASTRO-D” kapható az ország minden gyógyszerüzében, postán megrendelhető 150 lei utánvéttel. Bucaresi, Thoiss-gyógyszertárban, Calea Victoriei 124.

Szövetkezeti felügyelőségek a visszacsatolt területeken. A földművelésügyi minisztérium szövetkezeti ügyosztályának előterjesztésére Cernautiban és Chisinauban kerületi szövetkezeti felügyelőséget létesítettek. A kerületi felügyelőség alá tartoznak a megyei szövetkezeti hivatalok.

Az új termései olajmagvak átvétele. A Monitorul Oficial 1941. július 22-én 171. számában megjelent miniszteri rendelet értelmében az ország területén egyedül a „Solagra” R.-T. jogosult olajmagvak vásárlására. A Bácságyban termelt olajmagvak átvétele és árának kiegyenlítése a „Solagra” R.-T. delegátusa után történik az Egyesült Lakk- és Fesztégyárnál, Timisoara, II., Splaiul Penes Curcanul 4. sz. a. Az olajmagtermésüket beszállító gazdák a közszéki előjárás igazolását tartoznak magukkal hozni, amely tanúsítja, hogy saját termésüket adják el. (Nyomatványok a lakkgyárnál ingyen állanak rendelkezésre). Az olajmagvak átvétele a Monitorul Oficial 1941. augusztus 16-án 193. számában megjelent rendelet értelmében a következő kilónkénti egységáron történik: lenmag 24 lei, káposztarepcemag 18.50 lei, bántási repcemag 17.70 lei és vadrepcemag 11.60 lei.

Ötvenmillió lei a besszarabiai mezőgazdasági munkálatokra. A földművelésügyi minisztérium részére ötvenmillió leies hitelt folyósítottak a besszarabiai és erdélyi mezőgazdasági munkálatok elvégzésére. Az összeget az állam birtokában levő termények eladásából fedezik.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60–195, svájci frank 42.89–45.62. Kliring devizák: Drachma 1.21–1.22, dinár 2.898–3.05, német márka 59–60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68–4.77, pengő 26.50–27, dán korona 30–30, finn márka 2.50–2.50, török font 92–92, lira 9.50–9.50, francia frank (38 százalékos felárral): 3.17–3.30. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.52–786.33, egyiptomi font 775.92–806.41, palesztinai font 759.37–789.39.

Határidő napló

SEPTEMBER 10:

Kertészetek forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskavas készletek havonta eddig a napig bejelentendő.

A július 31-ig a vámhivatalhoz érkezett behozatali engedélynküli áruk utólagos vámolása eddig a napig lehetséges.

SEPTEMBER 15:

Erdőirtás megkezdése az érvényben levő rendelkezések figyelembevételével.

Belföldi mezőgazdasági gépjármű kimutatást tartoznak felterjeszteni a közellátási államtitkárság ellenőrző osztályához a gyártási költségekre vonatkozóan.

SPORTSESEMÉNYEK

Megszűnt a tilalom és ma már országsszerte nagyarányú sportversenyeket rendeznek

A minisztertanács által megszüntetett sportrendvény tilalom máris érezteti hatását, mert ma már az egész országban rendeznek versenyeket és mérkőzéseket. Így Bucurestiben az ANEF-stadionban eldöntésre kerülnek az országos atlétikai bajnokságok.

A versenyen részt vesz az ország atlétáinak színe-java és a versenyek színvonala is biztosítva van, mert csak olyan versenyzők kapnak rejtengedélyt, akik elérték az előírt szinteredményeket. Az országos bajnoki versenyek már tegnap megkezdődtek.

Ezenkívül Bucurestiben még egy nagy labdarugó esemény is lesz, amennyiben ma kerülnek eldöntésre a tavaszról elmaradt

Rapid—Venus és Unirea Tricolor—Sportul Studentesc

nemzeti bajnoki mérkőzések is. Amikor e sorokat írjuk, akkor olyan tervek vannak, hogy ezt a két mérkőzést egy pályán rendezésben játsszák le, ami a fővárosi közönség számára pompás csemegét jelentene.

Timisoaran a jövő vasárnapra tervezett háborús-kupa rajtjára történő előkészületként, még barátságos mérkőzéseket tartanak a Vörös-Kereszt javára, amelyeknek során a Banatul pályán kettős mérkőzés lesz a

Chinezul—Banatul és Ripensia—CAMT

meccsek. Az első 3 órákor, míg a második 5 órai kezdettel kerül eldöntésre. Még egy harmadik mérkőzés is lesz Timisoaran az Electrica—CFR találkozó, amelyet az Electrica pályán fél 6 órai kezdettel játszanak le, előzőleg a két egyesület kitűnő ifjúsági csapatai mérkőznek.

Timisoaran házi

tornaverseny is lesz

az RGT rendezésében az egyesület begaparti sporttelepén délután 5 órai kezdettel.

De természetesen országsszerte kihasználják a tilalom felfüggesztését és mindenfelé sok versenyt, valamint labdarugó mérkőzést rendeznek majd.

HAZAK
FÖLDEK
SZÖLÖK
MALMOK
TELKEK

ELADASA
VÉTELE
CSERÉJE

minden árfokozatban
Hatschek ügynökség
Arad, Bul. Carol 17 (volt 46) Tel. 16-45

ISMÉT TÖBB MEGLEPETÉS VÁRHATÓ A MAI MAGYAR NB I LABDARUGÓ MÉRKŐZÉSEKEN

A Ferencváros döntetlenje után ugylátszik, hogy az idén a magyar labdarugóbajnokság sokkal kiegyensúlyozottabb lesz, mint tavaly, amikor a Ferencváros hatalmas fölényrel nyerte a bajnokságot. Az első két forduló után a magyar NB I állása a következő:

Gamma	2	2	—	—	7:2	4
WMFC	2	2	—	—	6:2	4
NAC	2	2	—	—	11:4	4
Szeged AK	2	1	1	—	9:2	3
Ferencváros	2	1	1	—	13:7	3
DIMAVAG	2	1	1	—	5:3	3
Ujpest	2	1	1	—	7:6	2
Szolnok	2	1	—	1	7:4	2
SalBTC	2	1	—	1	6:7	2
KolAC	2	—	—	1	6:9	2
Elektromos	2	—	1	1	5:6	1
MÁVAG	2	—	1	1	3:5	1
Kispest	2	—	—	2	7:14	—
Lampart	2	—	—	2	3:11	—
Szegedi VSE	2	—	—	2	2:8	—
Ujvidéki AC	2	—	—	2	2:9	—

A mai mérkőzések: Ujvidék—MÁVAG, Gamma—WMFC, Szolnok—Nagyv. AC, Lampart—Ferencváros, Kispest—Elektromos, Ujpest—SalBTC, SzVSE—Szeged AK, Kolozsv. AC—DIMAVAG.

Sport hírek mindenfelől

Egy kolozsvári uszóversenyen az aradi Raphael Éva négyszáz méteres női gyorsúszásban 6:54.6 idővel kerületi csúcseredményt ért el. Az ifjúsági négyszáz méteres gyorsúszásban a timisoreai származású Váradi 5:52.4 szintén kerületi csúcseredményt uszott.

Svédországban kétszáz méteres női gyorsúszásban Taffelin 2:41.9 idővel újsvéd csúcseredményt állított fel.

A magyar vizilabdázók nagy sikere Svédországban

A magyar vizilabda csapat: Mezei dr. — Tolna dr., Molnár — Hazai — Bozsi, Kislégyi, Brandi összeállításban, egymásután éri el eredményeit Svédországban. Így a második stockholmi mérkőzésen 12:1-re, míg legutóbb Borasban 14:1 arányban győzedelmeskedtek és mindkét helyen a közönség meleg ünneplésben részesítette a nagyszerűen játszó magyar vizilabdázókat. A svéd uszó szövetség felkérte Brandit, a magyar csapat balszálóját, hogy vállalja el a svéd vizilabdázók oktatását.

Ugyanilyen nagy sikert ért el a műugró Hidvégi is, aki minden versenyen győzött.

Az uszók változó sikerrel szerepelnek. Borasban két győzelem és két vereség a mérlegük: 100 m gyors: 1. Olson 59.2, 2. Tátos 60 mp, 3. Eleméri 1:01.4. 400 m: Tátos 4:57.3, 2. Vörös 4:57.8. 100 m hát: 1. Olson 1:12.8, 2. Kovács 1:13. 200 m mellúszás: Fábian 2:48.

Olson győzött: 68.2 idővel. Második Eleméri 1 p 02.2 mp. 300 méteren 1: Björn Borg 3:31.2, második lett Tátos 3:38.2. A 3x100 méteres gyorsváltóban Svédország csapata győzött 3:23.2 idővel, Magyarország váltójának ideje 3:26.6. Rottmann eredménye új svéd cs. cs.

STOCKHOLMBAN ISMÉT A SVÉDEK GYŐZTEK

A magyar uszók svédországi portyájának negyedik versenynapján az összes számokban a svédek győztek. 200 méteren 1: Rottmann 2:42, a magyar Fábian a harmadik lett 2:48 idővel. 100 méteren 1:

A VÖRÖS POKOL

Ujor reorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

18

A beszélő a villanylámpával, amelyet a kezében tartott, anyám arcába világított. A kicsiny fénykörben magam is láttam az arcot és éles fájdalom nyilallott a szívembe. Anyám arca teljesen élettelen volt.

— Hé, — ordított a csekarendőr — keljen föl! nem hallotta?

Belerogott anyámba, de az nem mozdult.

Erre az ördögi pofás csekás lehajolt és megragadta a kezét, hogy fölrántsa. Azonban rögtön el is bocsátotta a kezét, amely sulyosan visszahullott.

— Ugylátszik, meghalt, — mondotta — valószínűleg szívizélhűdés végzett vele, amely ijedtében beállott. Így is jó. Majd jelenteni fogjuk.

— És megspóroljuk a golyót, melyet kapott volna, — jegyezte meg egy másik pribék röhögve.

— Mehetünk, — szólt az az ember, aki eddig beszélt és ki a három rendőr vezetőjének látszott.

Az első pillanatban arra gondoltam, hogy az ablakon keresztül lekiáltak a pincébe és nem bánom, ha el is fognak. Halálba akartam menni apám, anyám és öcsém után. Amde a másik pillanatban az jutott eszembe, hogy ez még nem megoldás, mert ha engem is kivégeznek, ki áll bosszút családomért? És az is felöttlött bennem, hogy korai halálom esetén nem segídektem majd azoknak, akik a szovjet megbuktatásán fáradoznak.

Azért tehát tanácsosabbnak tartottam, hogy minél előbb eltávozzam.

Ujbjól összenyaláboltam a ruhámat és a Blagojescsenszki-egyház fala tövébe szöktem, ahol a sötétség még nagyobb volt. Ott sebtében felöltöztem. Aztán elindultam megint a falhoz simulva, mint amikor a városba lopakodtam anyámhoz és körülbelül félóra múlva séltárra értem.

Leültem az egyik padra és ott maradtam reggelig. Közben kiagyaltam azt a tervet, hogy igyekszem

valami munkát szerezni. A katonai akadémián kellő jártasságra tettem szert puskák, ágyúk, gépfegyverek és autók szerelése és javítása körül, amit mint jövődi tiszteknek szintén el kellett sajátítanunk. Ugy gondoltam, hogy szerelő munkásnak adom ki magam és majd csak elhelyezkedem valahogyan. Akkor aztán körül néztem és kerestem olyan fiatalembereket, akik hozzám hasonlóan gondolkoznak.

Ez a terv egészen felvilanvzott és még végtelen gyászom is enyhült tőle.

Reggel megkezdtem a bolyongást a városban. Nem kellett attól tartanom, hogy az erdőmunkásnak öltözött és hetek óta nem beretválkozott fiatal emberben valaki megsejti a volt katonai akadémiái növendéket.

Amint az utcákon jártam és valamely műszaki műhely után néztem, ahol jelentkeztem, az egyik hirdető oszlopról a következő szövegű plakát meredt rám:

— Ifjumunkások. Nincsen munkátok? Siessetek a kommunista ifjumunkások szakszervezetébe, ott elhelyeznek mindenkit.

A falragaszon rajta volt a szakszervezet helyiségének címe is. Azonnal oda indultam tehát.

Megtaláltam a jelzett házat és meglepetve láttam, hogy az régebben az egyik apácarend iskolája volt, amelybe előkelő családok leánygyermekjei jártak. Emlékeztem, hogy Eudoxia hugom is növendéke volt az intézetnek.

Az ifjumunkások szakszervezetének háza előtt érkezőemkor már sokan ácsorogtak. A legtöbben egykoruaknak látszottak velem. Valamennyien azért jöttek, hogy elhelyezkedést kapjanak. Hangosan beszélgettek egymással és azt tárgyaltak, hogy milyen iparágakban a legkönnyebb az elhelyezkedés.

— Mi a mesterséged? — kérdezte tőlem egy hőrőghors legény.

— Műszerész és szerelő vagyok, szükség esetén söfőr, — válaszoltam.

— Ojjé, akkor egyszerű dolgod van, tavaris. Az ilyenekben nagy a hiány. Rögtön foglalkoztatnak. Kapsz jó fizetést és első osztályú élelmiszeradagot. Fő. Logy — rendben legyen a kommunista párttagi igazolványod.

A fiatal munkás első mondatai megörvendeztetek, a vége a beszédnek azonban úgy hatott rám, mint ha kalandorral üttök volna fejbe.

Ha csak korábban a párttagi eljárási utasítások munkáimhoz, akkor sohasem elhelyezkedtem volna így

aztán nem lesz megélhetésem és nincsen mozgási szabadságom, ami nélkül pedig nem gondolhatok arra, hogy megkezdjem a bosszúállás munkáját.

Egyszerre nagyon kábult lettem.

A sorban mögöttem állók egyre közelebb szorítottak az épület bejáratához. Rádöbentem, hogy az nagy veszélyt jelenthet számomra, ha bekerülök és nem tudom igazolni, hogy a kommunista párt tagja vagyok. Majd faggatnak kitétem fölül és akkor kiderül, ki vagyok. Ugy láttam, hogy az agyonlövétést, amely a kivégzéstől történt csodálatos megmenkölés óta egyre mint sötét árny lebeg fölöttem, aligha szabadulok meg.

Kiléptem a sorból és a mellettem állóhoz szóltam:

— Mindjárt visszajövök!

Dehogyan is volt szándékom visszatérni. Menekülni akartam, mielőtt besodornak az épületbe.

6. Hőhérok söfőrije.

Lefelé siettem a palota külső feljáratának lépcsőin és már az aszfaltjárán voltam, hogy aztán tovább rohanjak.

Egyszerre kiáltás hangzott el:

— Tavaris! Állj meg! Hová futsz?

A lábam a földbe gyökerezett.

A hang ugyanis ismerős volt.

Nyomban tudtam, hogy a hang, amely női a jakróll röppent el, nekem szólt.

A hang ugyanis ismerős volt.

És amikor visszánéztem, megismertem a személyt is.

Az egykori zárda kapujában ott állott Katja Vladimirovna Kalinin, a közvagyon lopásáért kivégzett Vladimir Alexejevics Kalinin volt iskolaparcncnok és régebbi őrmester leánya.

A lábán bakancs volt, ruházatát rövid posztószoknya és fekete bőrkabát képezte. Karján vörös szalagot viselt. Övéről revolvert lógott.

Hirtelen visszaemlékeztem Minov barátom elbeszélésére, aki néhány órával halálraítélésünk előtt a katonai akadémia udvarán találkozott Katjával. Katja elmondta neki Kolegerszkiyne apja által történt meggyilkolását és azt, hogy éppen olyan ellensége a kommunizmusnak, mint mi. Emlékeztem arra is, hogy az akadémikusok elítélése után nyomban Kalinint is halálra ítélték és pedig saját lányának feljelentése alapján.

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Alkalmazás

Onállóan dolgozó cukrászt keresek azonnali belépésre. Cimeket „Mesterkönyvvél” jelgére a timisoarai kiadóba kérek. (2099)

Főzni tudó mindenest keres keresztény család két személyhez. Bulev. Regina Maria 1. szám. II. em. 11. (3575)

Hentes-segédet, csemegést és kiszolgáló lányokat felveszek. Czomor Péter, Arad. Piata Avram Iancu 16. (3360)

Magányos nő mindenest szobalányt azonnali belépésre keres. Arad, Bul. Regele Ferdinand 8. (3381)

Főzni tudó mindenest, aki a takarítást is vállalja, háromtagú családnak keresetnek, jó fizetéssel. Izraelita nő is lehet. Cim: Arad, Rudolf Mosse, Str. Eminescu 8. (3379)

Butorasztalos-segéd és tanulók jó fizetéssel felvétetnek Arad, Str. Doamna Balasa 89. (3376)

Angol társalgót keresek. Cimeket „Kultura” jelgére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. alá kérek. (3370)

Garanciaképes, 20 éve jól bevezetett keresztény utazó, jutalékra képviselőt keres. Timisoara. Telefon 23-43. (2116)

Acsok, kőművesek és napszámosok felvétetnek a Standard-harisonyaggyárral szembeni építkezésnél. Timisoara II., Str. Cogalniceanu 14. (2121)

Ügyes gépészeket herefejtő készülék felszereléséhez és lakatosokat alkalmazok. — Friedrich Timisoara IV. Str. Vespasian 11. (2017)

Butorasztalos-segéd felvétetik, vagy jó politurozó korpusz munkára. Arad, Str. Sft. Gheorghe 34. (3387)

Jó családból való fiut tanulónak felvesz Lőrinc kályhás, Arad. Bul. Reg. Ferdinand 11. (3386)

Román, német és magyar nyelvet beszélő kisasszony irodai munkálatokra azonnal állásba léphet. Érdeklődni vasárnap 10—12 között lehet. Timisoara, Cetate, Regele Mihai 6. szám alatt. Fischhoff-nál. (2114)

Kocsis, aki fejéshez is ért, kerestetik. „Aroma” Paprikamalom. Timisoara III., Calea Ghiorului 55. szám. Ugyanott munkásnők is felvétetnek. (2115)

Mindenest és mindenest szakácsnőt keresünk. Cim a timisoarai kiadóhivatalban. (2119)

Keresek mindenest házvezetőnőt vidékre, aki egyuttal 20—30.000 lejfel társulhat biztos üzemhez. Cim a timisoarai kiadóhivatalban. (2122)

Ha nem sütt a takaréktűzhelye, vagy sok tüzelőanyagot fogyaszt, szakszereitlen kitapasztom. Lap utján házhoz jövök. Gál, Timisoara III., Str. Porumbescu 19. (2123)

Allást keres

Egyedülálló római katolikus nő házvezetőnői állást keres, kisebb falusi háztartás vezetését is vállalja. Járta a háztartás összes munkáiban. Kitűnő, több éves bizonyítvánnyal rendelkezik. Cime: Klozik Mária, Belsőf, Parochia. (3103)

Nyugdíjas tisztviselő 75%-os vasúti kedvezményrel, román, német, magyar nyelvtudással megfelelő állást keres, szerény igényekkel. Ajánlatokat „Kaucióképes” jelgére a timisoarai kiadóba kérek. (2110)

Korrekt etnikai román férfi, bármilyen szakmában utazói állást vállal. Garanciaképes. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3330)

Lakás

Manzard lakas, tisztá, szoba-konyha, 2 személy részére sürgősen kiadó. Brasov, Str. Biserica Romana 3. szám. (3114)

Modern belvárosi garconlakást, zónában, eicsereinek hasonló, zónán kívüli, garconlakással. Ajánlatokat „Nagy lépés” jelgére a timisoarai kiadóba. (2082)

Kétágyas tiszta butorozott szoba kiadó. Arad, Str. Eminescu 35. (3378)

Örnagyné keres jobb családnál szépen butorozott szobát, teljes ellátással. Cimeket „Jó fizető” jelgére a timisoarai kiadóba kérek. (2118)

Modern 2 szobás lakás azonnal kiadó. Timisoara I. Str. Lonovici 2. (2127)

60—65 év körüli nyugdíjas, vagy más elfoglaltságu idősebb férfinak kiadnám butorozott szobámat, magánháznál lakó özvegy. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alatt. (3373)

Egyszobás lakást keresek Aradon. Cimeket „Egyedülálló nő” jelgére a Rudolf Mosse-hirdetőbe Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3364)

Oktatás

Gépirótanfolyam, 10 ujjas rendszerrel, szeptember 3-án kezdődik. Beiratkozások ugyanezen dátumig történnek. Triumph, Arad. Eminescu-utca 14. sz. Háttul az udvarban. (3357)

A német és francia nyelvek tanítását **szept. 1-én** újból megkezdem

Glaschyné, Puy Leonka

A R A D, S I R A D A C O S B U C 15, I I.

Angol nyelvoktatás kezdők és haladók részére. Megbeszélés délután 2—4 óráig. Timisoara III., Piata Asanesti 5. szám, II. em. 10. (2093)

Steinfeld Márta okleveles zongoratanárnő tanítását szeptember 1-től megkezdik, kezdők, haladók részére. Akadémiai osztályokra is előkészít. Arad, Strada Duca 15. (3384)

Német nyelvoktatás, jutányosan, könnyű módszer, gyors eredmény. Arad, Doamna Balasa-utca 66. (3366)

Irodaképzés!!

A miniszterileg engedélyezett

ENGELMANN

éle gyors- és gépiró-szakiskolában a beiratások megkezdődtek. Előadások román, német és magyar nyelven. Timisoara IV., Strada Bonnaz 4 (a Piata Küttl-nél) ::

Adás-vétel

Veszek kalapácsolmot (Medicago) hozzá egy petrol- vagy benzín motort, egy kis közüzöt (Concastor) egy 100—200 literes kis üstöt, egy kis vas viztartályt, kb. 200 méter 1 és 2 collos vízvezeték csövet és egy kézi téglaprést. Ajánlatok Gidaly Simon Simeria címre küldendők. (2107)

Egy magánház gyümölcsösrel eladó. Arad, Oituz-utca 21. (3367)

Angora-gyapjút

veszek állandóan a legmagasabb napi áron

Angar, Periam

Angora gyapjufonóda

10 darab 2 kr. 1872-es magyar levélbéllyeg (Michel 8. a. szám) egy tételben eladó. A bélyegek bemutatása céljából reflektánsok kéretnek címüket az aradi Rudolf Mosse hirdetőbe Arad, Strada Eminescu 8. sz. alá leadni. (3371)

Sírkövek fekete gránitból nagy választékban kaphatók Tunner köipari vállalatnál. Timisoara, Calea Sagului 3. Józsefvárosi temetőnél. (1989)

Magyarországi bérházat vagy földbirtokot vennék, itteni kifizetésre, négy millió leig. Ajánlatokat „Optáló” jelgére a timisoarai kiadóba kérek. (2077)

Jól bevezetett hölgyfodrászüzlet Timisoaran, a Belvárosban átadó. Cimeket: „Hölgyfodrász” jelgére a timisoarai kiadóba kérek. (2078)

Borfiltráló és dugaszoló gép kerestetik. Leírás és árjegyzék Doron Ferenc, Tomnatic 206 alá (Timistorontal-megye) küldendő. (2080)

Jégszekerények, varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédlők, matracok, ottománok, kert butorok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keressünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3081)

Családi ház, vagy villa, egy vagy több lakással, lehetőleg kerttel, jó városnegyben megvételre kerestetik. Részletes ajánlatok „Komoly vevő” jelgére a timisoarai kiadóba kéretnek. (2084)

MIELŐTT VENNE, VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheim-kasszát, irógépet, könyvritkaságot, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARTA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. szám. (3022)

Eladó egy recamier és egy ovális kihúzható ebédlőasztal, 6 párnázott székekkel. Timisoara-Fratelia, VIII-ik utca 6. sz. (2104)

Megvételre keresek egy sportkocsit és egy jó állapotban levő esőköpenyt két éves gyermek részére. Cimeket kérésem Timisoaran, a Küttl-téri Grozescu-trafikban leadni. (2109)

Famegmunkáló marógép eladó. Ugyanott bognárségéd felvétetik. Német, Timisoara-Freidorf, Str. Cimitirului 7. sz.

Komplett ebédlőbutor minden elfogadható áron sürgősen eladó. Arad, Bulv. Dragalina 14. I. em. 4. (3351)

Szálloda, étterem Aradmegye forgalmas községében, azonnal eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3352)

A **Tempo** bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálósobát, ebédlő- és szalobutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. **Tempo**, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Autóhenger, köszörülő és csiszológépek villanyos erővel, amerikai gyártmány, eladók. Arad, Piata Catedralei 4. szám. Pászti. (3383)

Famegmunkáló gépeket, szallagfűrészt, áteresztő gyalugépet és abrichtert vételre keresek. Friedrich. Timisoara II., Str. Octavian Gaga 15. (2120)

Szőlő, négy hold Ghiorokon, kolnával, felszereléssel eladó. Bővebbet Aradon. Badea Cartan I. W.c.f. (3380)

Finom sötétszürke hymalája felöltő, selem bélyessel, sovány termetre eladó. Jakucs, férfiszabó. Arad, Bul. Regele Ferdinand 11. I. emelet 5. (3374)

Nagy Singer-varrógép, jó állapotban, kerestetik. Arad, Hotel Vulturul Alb. (3372)

Eladók törzskönyvezett, fajtiszta kül- és belföldi angora-nyulak és kasztráltak. Párosítást elfogadok. Cim: Arad, Abatorului-utca 11. (3365)

Kereskedelmi szakfolyam

Miniszterileg engedélyezve Szentirmai Ivor tanár vezetésével ismét megnyílik. Beiratkozás: Timisoara I., Bulevardul Regele Mihai 8. III. em. 2, volt Duca, (Thomas-ház)

Könyvszekerény, sötét, furnirozott, mattüvegezve, eladó. Arad, Str. Cetatii 9. Apart. 3. (3382)

Eladó szép két szoba- és konyhaberen, dezés, esetleg lakással együtt. Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3388)

Borbély-berendezés három nagy tükörrel és székek, jutányos áron eladó. Arad, Str. Doamna Balasa 89. (3377)

Megvételre keresek jókarban levő rádiót. Timisoara Str. Doja 17 circ. III. Házmeister. (2125)

Kerékpár eladó új gumikkal, egészen jó állapotban 3.500 Letért. Dégi Mihály Tormac, jud. Timisoara. (2126)

hálószobák, ebédlők, matracok, ottománok, **Varrógépek**, irodaberendezések, irógépek, kert butorok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keressünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3115)

Eladó kókusz-szőnyeg és egy német vizsla. Arad, Str. Cuza Voda 47. (3369)

Különféle

Oradea közelében levő 300 k. holdas kastélyomat, tanyával együtt, itteni hasonló birtokkal elcserélném, lehet bérház is. (Esetleg eladnám). Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (3334)

Kosztos diákok teljes ellátásra felvétetnek. Timisoara I., Strada Braniste 1., I. em., Banatia mögött. (4596)

Külvárosi 2—3 szobás házat, két jószagra való istállóval, bérbe keresek, sürgősen. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3358)

150 katasztrális hold birtokomat Lugoj mellett (több évre is) bérbe adom. Érdeklődni: D. Moudjalled, Arad. Strada Mocioni 3. (3355)

Elcserélném aradi kétszobás garcon lakásomat kétszobás, fürdőszobás-konyhás lakással. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3353)

Istálló disznó-állal tanyán kiadó. Nikolléi Timisoara Str. Anton Pan 10. (2124)

Már 200 leiert is igen szép paplant készít Glück, Arad, Str. Baritiu 8. szám. (Piata Avram Iancu mellett). (3021)

Poloskairást, parkettsuroást garancia mellett vállal Lovas, Arad. Bulevardul Regina Maria 18. szám. Házmeisternél. (3020)

Privát óvodamba játszva tanul meg németül 3—5 éves gyermeke. Róthné. Brasov, Str. Nic. Filipescu 14. (3108)

Bérbe vennék 2—400 hold földet, felszereléssel, esetleg anékül. Hotel Dacia portása, Lugoj. (3116)

Német család diáklányokat vállal teljes ellátásra. Ugyanott francia oktatás. Niederhauser, Arad. Strada Caragiale 12. szám. (3368)

Iskolás lányokat, vagy fiukat gondoz ellátásra felvesz intelligens uricsalád. Zongorahasznál. Fizetés nagyobbrésben természetben lehetséges. Cim: Timisoara III., Bulev. Mihai Viteazul 34. jobbra. (2117)

Üzletnyitás!

Van szerencsém tisztelt vendégeimet értesíteni, hogy a „Carlton Szállodában” lévő üzletemet, mely renoválás miatt zárva volt **újra megnyitottam.**

Szíves pártogásukat kéri: **Martin Tomansky**